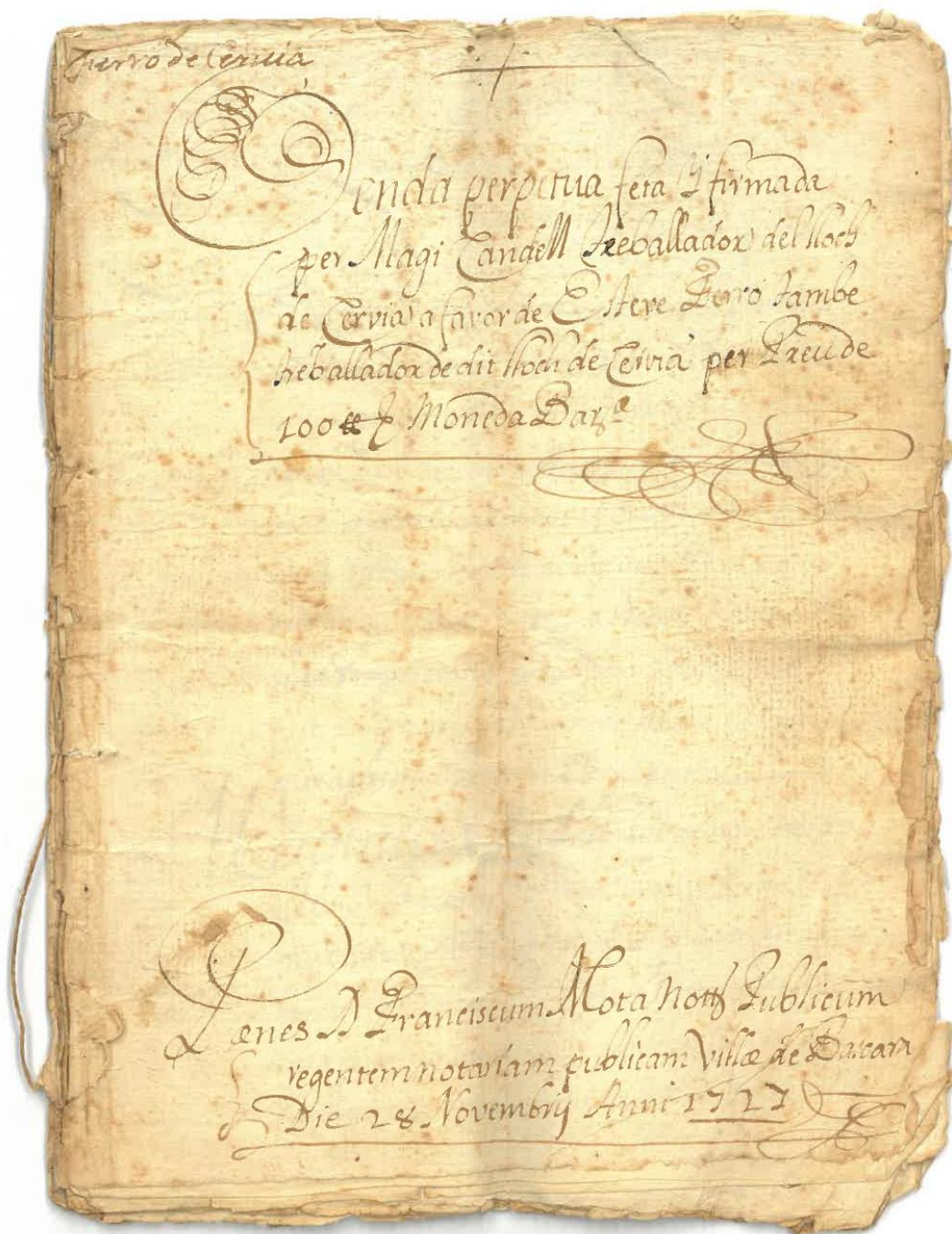

Recerca Històrica: Can Farró (Cervià de Ter, 1727)

Abstract en Castellà

Llegó a mis manos un documento datado de 1727 que parecía tener relación con la casa en la que vivo actualmente. Cuando me lo leí por primera vez vi que estaban en latín, pero no un latín cualquiera, uno que yo, estudiante del bachillerato humanístico y por lo cual estudiante de latín, no era capaz de traducir. De allí obtuve algunas informaciones. En el documento se hablaba sobre dos hombres, uno llamado Esteve Farró y otro llamado Magí Candell. La casa en dónde vivo actualmente se llama “Can Farró” y la casa vecina a esta “Can Candell”, las dos casas llevaban los apellidos de cada uno de los hombres mencionados en el texto. Estas informaciones me hicieron hacerme muchas preguntas, entre ellas si Esteve Farró quizá sería familiar mío, así que decidí que mi “Treball de Recerca” tenía que consistir en responder estas preguntas. Así pues, en este trabajo, mediante el método de investigación histórico, voy a intentar responder todas estas preguntas. El objetivo principal será intentar que todas estas informaciones de los textos no queden enterradas por el paso de los siglos, sino que queden recogidas en este trabajo para su posteridad.

Abstract en Anglès

A document dated from 1727 came into my hands, it seemed to be related to the house where I live. When I read it for the first time I saw that the document was in Latin, but not a simple Latin. As a student of the “Batxillerat Humanístic” and with knowledge of Latin, I couldn’t translate any phrase. However, I got some information. The document was about two men, one named Esteve Farró and the other named Magí Candell. The house where I live is called “Can Farró” and the neighboring house to this is called “Can Candell”, the two houses carried the surnames of each of the men mentioned in the document. This information made me ask myself many questions: Might Esteve Farró be my relative? What was the document talking about? I decided that my “Treball de Recerca” had to deal with all this questions. So, in this investigation, using the historical

research method, I am going to try to answer all these questions. The main aim of my Treball de Recerca will be to save all the information from the document, as well as the history of my house.

Índex

1.	Justificació	1
2.	Metodologia	2
2.1	El mètode històric	2
2.2	Fases del Treball	3
3.	Introducció	3
4.	Fase de recerca I.....	5
4.1	Arbre genealògic	5
4.1.1	Primera Recerca	5
4.1.2	Registre Civil	6
4.1.3	Arxiu Diocesà.....	7
4.1.4	Finalització de l'arbre	10
4.1.4.1	Teories i conclusions	10
4.1.4.2	Biografies.....	10
4.1.4.3	Arbre.....	15
4.2	Document en llatí del 1727	16
4.2.1	Primera impressió	16
4.2.2	Traducció del document.....	20
4.2.2.1	Interpretació del document	25
5.	Fase de Recerca II	25
5.1	La casa	25
5.1.1	Ubicació.....	25
5.1.2	Parts de la casa.....	28
5.1.2.1	Planta Baixa	29
5.1.2.2	Primera planta.....	32
5.1.2.3	Planta sota coberta	32
5.1.2.4	Coberta.....	33
6.	Fase de Recerca III: Conclusions.....	34
6.1	Arbre genealògic	34
6.2	Traducció document	34
6.2.1	Superfície del terreny.....	34
6.2.2	Edificacions dins el terreny	35
6.2.3	Mètode de pagament.....	39
6.2.4	Altres informacions del text	40
6.2.4.1	Pactes	40
6.3	Conclusió Personal	41

7. Bibliografia i Webgrafia	42
8. Annexos	44
8.1 Document en Llatí	44
9. Agraïments	53

*Nota: Aquest treball tracta un tema personal. És per això que molt sovint ha sigut necessari posar el nom de l'autor i els parents propers. Per presentar el treball per aquest concurs s'han eliminat els noms i s'han substituït per: nom autor (nom de l'autor), nom pare autor (nom del pare de l'autor), nom mare autor (nom de la mare de l'autor) i nom tutora (nom de la tutora del Treball de Recerca).

1. Justificació

Des de sempre m'ha agradat la història, imaginar-me què devia haver passat des de l'inici dels temps fins al moment actual, a nivell global però sobretot també a nivell particular, al lloc on visc. Pensant com podia relacionar el treball de recerca amb aquesta matèria i alhora amb un context històric que em fos proper, vaig pensar en realitzar un estudi sobre com havia estat la guerra civil al meu poble, Cervià de Ter, però finalment ho vaig acabar descartant ja que, tot i que em semblava un tema interessant per desenvolupar en el meu treball, no tenia un atractiu personal. No tenia quelcom que em motivés intensament per realitzar-lo.

Parlant dels meus dubtes sobre el treball a nivell familiar, em van comentar que teníem uns documents antics, unes llicències d'obres de la casa on visc actualment que daten del 1727. De seguida vaig pensar que el meu treball de recerca podria tractar sobre aquest tema. Vaig imaginar que aquests textos tindrien un munt d'història al darrera i em van sorgir moltes preguntes: Qui els havia escrit? La persona que era mencionada en aquests textos seria família meva? Com vivia la gent del meu poble en aquella època? Em sorgien moltes preguntes, em motivava i m'encuriosia respondre-les, i d'aquí que decidís enfocar el meu treball de recerca en aquesta investigació que combinava recerca històrica amb motivació personal. Així doncs, em vaig posar en contacte amb la meva tutora i vaig establir una sèrie d'apartats que creia que em podrien ajudar a respondre aquestes preguntes. El primer seria l'arbre genealògic, per determinar si Esteve Farró, persona mencionada al text que veurem més endavant i que ha conservat el nom de la casa, "Can Farró", casa on visc jo actualment, era familiar meu. En segon terme, traduiria el text en llatí, per aconseguir extreure'n informacions. El tercer punt, seria realitzar una recerca registral de què passava al poble a l'època contemporània al text, per comprendre millor en quin moment ens trobàvem. El quart informar-me sobre la casa i per últim unir totes les informacions a les conclusions.

2. Metodologia

2.1 El mètode històric

Aquest treball ha sigut realitzat seguint el mètode històric. Aquest és utilitzat pels historiadors, es tracta d'interpretar el passat realitzant una recerca i finalment deixar-ne constància pel futur.

Aquest mètode segueix una sèrie de passos:

1. El primer que fa l'historiador és preguntar-se: què vol investigar, per què i quins objectius es tenen. En aquest treball es pot veure a la part de justificació i introducció.
2. El segon pas es tracta de triar les fonts. S'ha de cercar quines fonts podrien servir i s'hi se'n tindrà accés. Pel que fa el meu treball vaig posar-me en contacte amb l'Ajuntament i em van comunicar que el registre civil, que serà una font molt important en aquest treball, és públic. El document en llatí és de la propietat de la meva família per tant també hi tenia accés.
3. El tercer pas d'aquest mètode de recerca es tracta d'extreure la màxima informació de les fonts. Aquesta part serien les fases I i II del meu treball, l'arbre genealògic, la traducció del document i les informacions de la casa.
4. L'última part del mètode de recerca tracta d'exposar totes les informacions extretes durant el treball. Aquesta podríem dir que és la més important ja que realment és l'objectiu principal de la recerca, deixar constància present i futura del passat. En aquest treball se li ha donat el nom de conclusions.

2.2 Fases del Treball

Amb la meva tutora vam pensar que seria adequat diferenciar les parts del treball en fases.

Aquestes fases determinarien les diferents recerques i finalment les conclusions. Aquestes són les següents:

Fase I: Traducció del document i arbre genealògic.

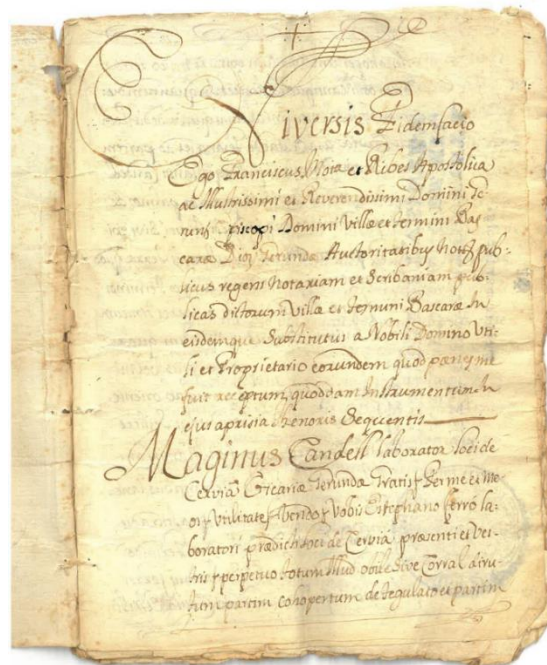
Fase II: Context històric i informacions de la casa.

Fase III: Conclusions de la recerca

3. Introducció

Jo, (nom autor) , autor d'aquest treball, visc actualment a Can Farró, una casa ubicada al C/Torroella número 7 de Cervià de Ter, municipi amb el codi postal 17464, pertanyent a la comarca del Gironès, Catalunya.

Aquesta casa pertany a la meva família per un fet hereditari. Conjuntament amb un text, en llatí, datat del 1727, que segons les primeres impressions parlaria de la mateixa casa.

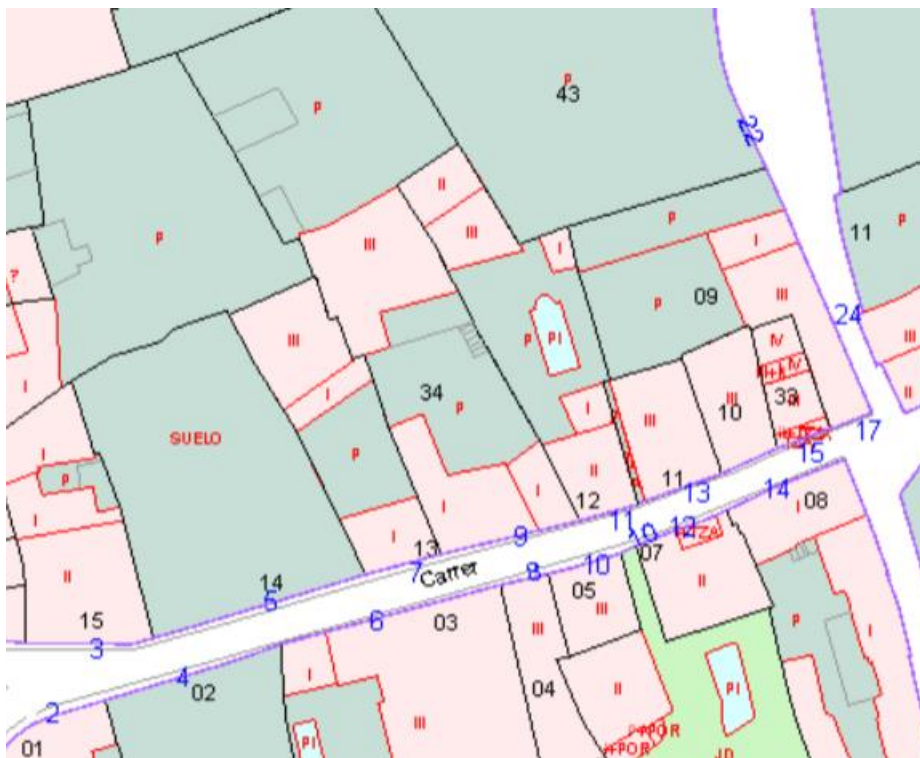

Font: Escaneig del text original

El document, custodiat per la meua família durant segles, esmenta el nom d'Esteve Farró, podria tenir relació amb la casa ja que aquesta és coneguda per la gent del poble com a Can Farró. Al text, també hi apareix Magí Candell. La casa del costat de Can Farró és coneguda com a Can Candell.

Per tant, a priori, podem pensar que els protagonistes del text eren dos veïns, que vivien a la casa on visc actualment i a la casa veïna.

A la següent imatge podem veure les dues cases veïnes, Can Farró, amb el número 7, i Can Candell, amb el número 9.

Font: Imatge extreta del visor de Cadastre virtual.

Durant el treball s'esmenten dues cases:

Can Farró: situada actualment al C/Torroella número 7, antigament número 5, propietat teòricament d'Esteve Farró.

Can Candell: situada actualment al C/Torroella número 9 i teòricament propietat de Magí Candell.

Després d'una primera visió del document, procedeixo al primer apartat de la meua recerca: l'arbre genealògic.

4. Fase de recerca I

4.1 Arbre genealògic

El meu treball de recerca es va iniciar amb la creació de l'arbre genealògic. Era una de les parts que més em cridava l'atenció i més em motivava ja que pensava que a mesura que trobés informació, aquesta em permetia continuar investigant. Per entendre bé el procés és recomanable anar seguint el text consultant l'arbre, apartat 4.1.4.3 del treball.

4.1.1 Primera Recerca

El primer que vaig fer va ser anar a casa la meva àvia i comentar-li el tema del meu treball. Ella havia viscut a Can Farró des dels quatre fins els vint-i-dos anys. Vaig pensar que em podria ajudar. El vam iniciar i vam arribar fins als germans Capdaygua, Ramon, el major dels germans, seria el meu rebesavi. Amb aquesta informació vaig anar al cementiri del poble per intentar trobar el nínxol d'algun dels noms que m'havia dit. Observant tots els nínxols del cementiri vaig trobar un nom que em resultava familiar, Ramón Juliá Capdaygua. Aquest fet em va confirmar que aquest havia mort a Cervià de Ter, per tant, el trobaria al registre civil del poble.

Font: Cementiri de Cervià, fotografia feta per (nom autor)

Amb aquesta informació vaig decidir dirigir-me a l'Ajuntament de Cervià de Ter per consultar el registre de defuncions.

4.1.2 Registre Civil

Després de posar-me en contacte amb l'Ajuntament de Cervià de Ter, em van comunicar que, tant el registre de naixement com el de defuncions són públics, però no els pot consultar un ciutadà qualsevol sense autorització. El Secretari de cada ajuntament és l'encarregat de portar el Registre Civil del poble i és l'únic que hi té accés. Així doncs, em vaig posar en contacte amb la Secretària Municipal i vaig concertar una cita per consultar el Registre.

El dijous 17 de juny del present any 2021 vaig fer la primera revisió del Registre. Em va atendre la Secretària Municipal, la senyora Glòria Masó Serra. Em va comunicar la normativa per a la consulta del Registre, referent al tema de protecció de dades. Els documents els podia consultar, però ella havia de ser present quan jo manipulés els registres i no en podia fer fotografies. Un cop vaig tenir clara la normativa vam començar amb la recerca.

Per la consulta d'un llibre del registre civil és de vital importància saber com funciona. És un llibre numerat on hi ha el registre mencionat a la portada, per exemple "Registro de defunciones del pueblo de Cerviá de Ter, Tomo 7" i a sota del nom del registre i el número trobem els anys que engloba el llibre en qüestió.

Es molt important tenir una data de naixement o de mort per començar a buscar. També es pot buscar si no es tenen aquestes dades, però caldria revisar tots els llibres un per un buscant el nom desitjat. Quan obrim un d'aquests llibres trobem un índex on hi ha tots els noms de les persones que, en aquest cas, haurien mort en un període de temps X. En aquests hi trobem diverses informacions, als registres de bateig/naixement hi trobem l'any del naixement, el dia en algunes ocasions, els progenitors i els avis. En canvi, al registre de mort, trobem el nom d'algun dels fills del difunt, ja que es declarava com a testimoni, a vegades alguna herència que es deixava en constància al registre i també l'ofici del difunt.

Un cop sabudes aquestes informacions vaig consultar el tom que englobava l'any 1944 de defuncions, ja que és l'any que havia mort Ramón Juliá Capdaygua segons la informació extreta del cementiri.

Com es veurà més endavant he realitzat una petita biografia de cadascun dels personatges dels quals he trobat informació.

Vaig iniciar la recerca amb Ramón Julià Capdaygua. En la seva entrada del registre de defuncions vaig trobar-hi citat el nom dels seus pares, en el dels seus pares el dels seus avis. Vaig anar repetint aquest patró fins que vaig arribar a Estevan Julià i a C. Solés. Vaig saber que havia de seguir aquest fil ja que a la partida de mort de Joan Julià Solés vaig trobar que “deja a su hijo, la casa de la calle de Torroella num 5”, segons la meva teoria, la casa havia passat de manera hereditària pels membres difunts de la meva família, per tant, havia de seguir el fil de la casa per arribar a Esteve Farró.

Organitzant les dades recopilades em vaig adonar que no havia documentat les fonts ni tampoc havia extret totes les informacions possibles, simplement havia copiat els noms. Així que vaig tornar a l’Ajuntament i vaig cercar totes les dades que no havia anotat.

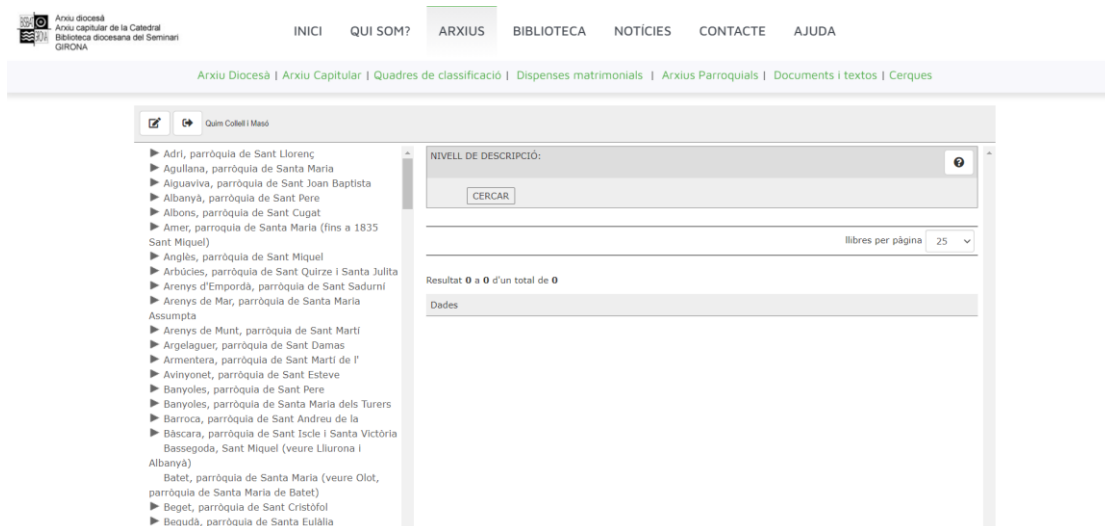
L’etapa de recerca al registre municipal va finalitzar amb aquesta última consulta. Malauradament durant la guerra civil l’església de Sant Genís de Cervià de Ter va ser cremada pel bàndol republicà. Amb ella es van cremar la majoria dels registres que hi eren custodiats.

4.1.3 Arxiu Diocesà

Com que es van perdre la majoria dels registres, excepte els que s’havien traslladat prèviament a l’Ajuntament, vaig continuar la recerca a l’Arxiu Diocesà.

Aquest arxiu, pertanyent al bisbat de Girona, s’hi troben tota mena de documents que van ser salvats de les cremes durant la guerra civil, i que un cop acabada aquesta, la gent va retornar al bisbat.

Per la pandèmia del Covid-19 no és possible realitzar una consulta presencial a l’arxiu, per aquesta raó s’han digitalitzat gran part dels documents i es poden consultar per internet. Prèviament has de realitzar una instància de consulta, aportant les teves dades.

Captura de la web de l'arxiu

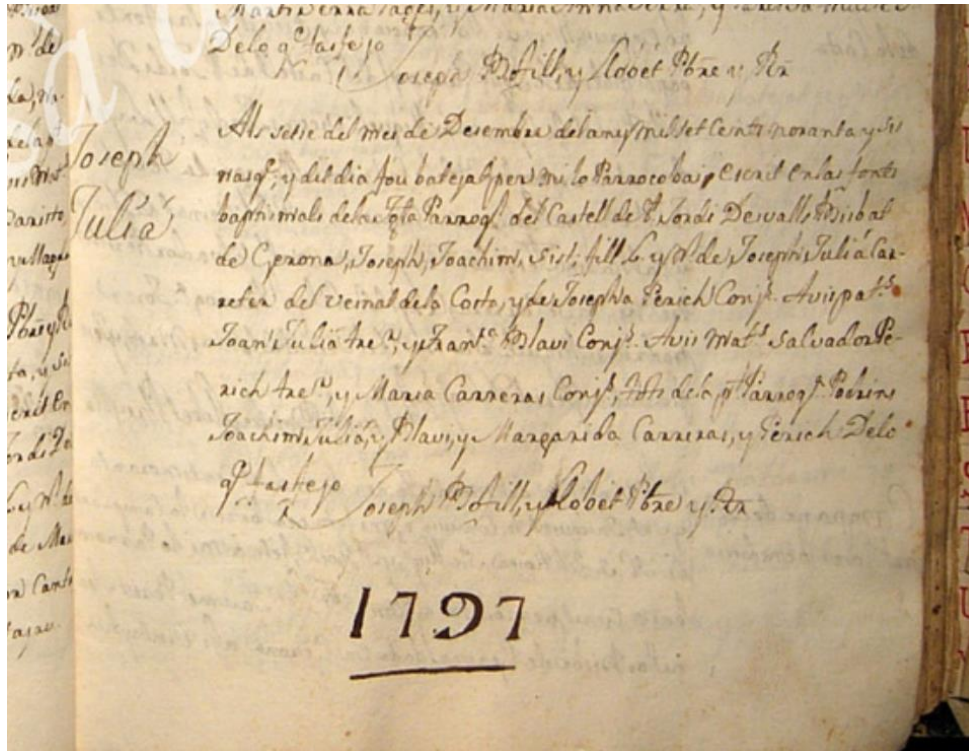
Buscant en els arxius parroquials de l'església de Sant Genís de Cervià vaig trobar el que buscava, la partida de naixement de Joan Juliá Solés. La vaig transcriure, ja que com es pot veure a l'apartat 4.1.4.2, és bastant difícil d'entendre. Finalment d'aquest document en vaig poder extreure dues informacions més: com es deien els pares i els avis d'aquest personatge. Vaig confirmar que el seu pare era Estevan Juliá, i la seva mare, que no en tenia el nom segur, Catalina Solés. Els avis eren Maria Farró, mencionada com a natural de Cervià i Joseph Juliá Labrador, natural de Sant Jordi Desvalls.

Un cop vaig tenir aquests dos noms vaig incloure'ls a l'arbre genealògic. Em va resultar impossible trobar les partides de naixement o de mort del pare i la mare de Joan Juliá Solés, ja que tots dos eren de Cervià i el registre de naixement que tenen a l'arxiu es el "Libro quinto de Bautismos (1817-1852)". Justament Joan Juliá Solés va néixer el 1833 inclòs dins els anys que engloba el llibre de baptismes, els seus antecessors de Cervià no van néixer en cap d'aquests anys i no han pogut ser trobats, el llibre en el que estarien inclosos no ha sigut recuperat, ja que malauradament va ser destruït durant la guerra civil.

La recerca a l'Arxiu Diocesà m'havia permès arribar al cognom Farró, recordem que qui era esmentat al document en llatí propietat de la meva família era Esteve Farró, i que resultava que Maria Farró si que era familiar meva, tot començava a quadrar.

Vaig continuar la recerca estirant el fil de Joseph Juliá ja que era natural de Sant Jordi Desvalls, no de Cervià, així que vaig decidir mirar dins l'arxiu si potser tenien el registre

de baptisme d'aquest, ja que no sabia si de Sant Jordi Desvalls s'havien conservat més registres que a Cervià. Vaig cercar entre tots els llibres que vaig creure que podia haver nascut Joseph Julià i efectivament el vaig trobar, va ser batejat el 1797.

Font: Arxiu diocesà, Llibre de Baptismes V de la parròquia de Sant Jordi Desvalls, arxius parroquials de l'Arxiu Diocesà.

El text diu: “Al siete del mes de Deseembre del any mil setcents noranta y set nasce, y del dia fou batejat...”

Obtinguda aquesta partida vaig buscar la partida de matrimoni de Joseph Julià i la seva dona Maria Farró. Vaig realitzar una busca exhaustiva i no la vaig trobar. De Sant Jordi Desvalls es conserven totes les partides matrimonials des del 1500, per tant si no la vaig trobar és que no es van casar en aquell poble. Així doncs, per quin motiu un home de Sant Jordi no s'havia de casar al poble de naixement i havia tingut un fill a un poble veí, Cervià de Ter?

4.1.4 Finalització de l'arbre

4.1.4.1 Teories i conclusions

Les teories en relació a Joseph Juliá han sigut realitzades a partir de les següents informacions:

- Joseph Juliá va néixer a Sant Jordi Desvalls. (Partida de bateig Arxiu Diocesà)
- Va tenir descendència a Cervià (Partida de bateig de Joan Juliá Solés (net de Joseph Juliá) a la partida de bateig d'aquest, que trobem a l'arxiu diocesà, es menciona que el seu pare (Estevan Juliá), era natural de Cervià. Per tant s'ens confirma que Joseph Juliá va tenir descendència a Cervià, el seu fill Estevan Juliá.
- Joseph Juliá no es va casar al poble de naixement. (No hi ha la partida de casament)
- La seva dona es Deia Maria Farró.
- Una persona amb el cognom Farró, 100 anys abans, compra una propietat a Cervià. (Document en llatí)

Amb aquestes informacions vaig realitzar aquesta teoria: Joseph Juliá va néixer a Sant Jordi Desvalls. Va casar-se amb Maria Farró i van tenir un fill a Cervià de Ter, Estevan Juliá, tal i com ho mostra la partida de naixement del seu net, Joan Juliá Solés.

Segons la meua teoria, podem pensar que es van instal·lar a Can Farró. Ja que sabem que el net de Joseph Juliá, Joan Juliá Solés, va deixar la casa del C/Torroella número 5 al seu fill, ja que així consta en el registre de defuncions de Cervià de Ter.

4.1.4.2 Biografies

José Juliá

Era de Sant Jordi Desvalls.

Font: *(Llibre parroquial de Sant Jordi Desvalls, B5, pàgina 9, arxiu diocesà)*

Juan Solés Texedor

Era de Vilafraser.

Font: *(Libro quinto de Bautismos, pàgina 110, arxius parroquials de Cervià de Ter, arxiu diocesà)*

Maria Farró

Era de Cervià

Font: *(Libro quinto de Bautismos, pàgina 110, arxius parroquials de Cervià de Ter, arxiu diocesà)*

Catalina Solés

Era de Cervià de Ter.

(Libro quinto de Bautismos, pàgina 110, arxius parroquials de Cervià de Ter, arxiu diocesà)

Estevan Julià

Era de Cervià de Ter.

(Libro quinto de Bautismos, pàgina 110, arxius parroquials de Cervià de Ter, arxiu diocesà)

Joan Julià Solés

Va morir el 20 de febrer de 1890 a l'edat de 73 anys, compareix el seu fill José.

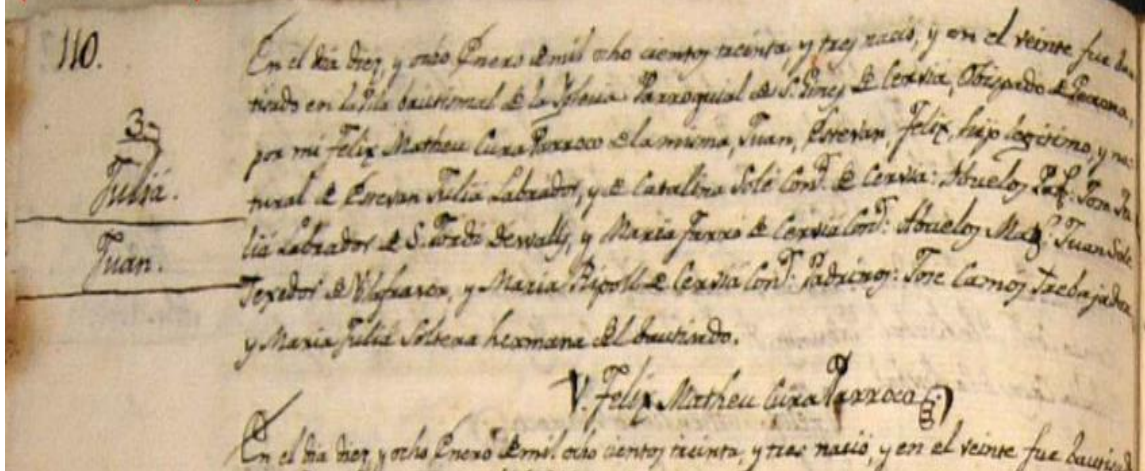
Registre de bateig arxiu diocesà:

“En el diez y ocho Enero de mil ochocientos treinta y tres nació y fue bautistado en la pila bautismal de la iglesia parroquial de S. Genís de Cervià, obispado de Girona, por mi Felix Matheu Curarroro. El mismo, Juan, Estevan, Felix, hijo legítimo y natural de Estevan Julià Labrador, y de Catalina Solé Consl de Cervia: Abuelos Pat: José Julià Labrador de S. Jordi Desvalls y Maria Farró de Cervia Cont: Abuelos Mat: Juan Soles Texedor de Vilafraser y Maria Ripoll de Cervia Cont: Padrinos: Jose Castany trabajador y Maria Julia Soledad Hermana del Jesucristo”

Era propietari de la casa C/Torroella número 5, va morir a causa d'apoplexia cerebral (ictus).

Era fill d'Estevan Julià i N. Solés

(1817-1852)

Font: Libro quinto de Bautismos, pàgina 110, arxius parroquials de Cervià de Ter, arxiu diocesà.

Font: (Libro quinto de Bautismos, pàgina 110, arxius parroquials de Cervià de Ter, arxiu diocesà)

José Julià Heras

Va néixer el 1843.

Era pagès i propietari.

Va morir el 27 d'octubre de 1911, a causa de pulmonia, compareixia el seu fill Ramon Julià.

Font: (Registre de naixement de Cervià de Ter, llibre (Legajo) 1, pàgina 90)

Font: (Registre de defuncions de Cervià de Ter, llibre 6, pàgina 40)

Catalina Julià Capdaygua

Va néixer el 10 d'agost 1881.

Es va casar el 17 de febrer de 1909 amb Joan Lloveras Ros, natural de Vilopriu, quan aquest tenia 32 anys.

Va morir el 9 octubre 1960 a causa d'endocarditis.

Font: (Registre de naixement de Cervià de Ter, llibre 2, pàgina 360)

Font: *(Registre de defuncions de Cervià de Ter, llibre 1, pàgina 34)*

Font: *(Registre de matrimonis, llibre 1, pàgina 34)*

Teresa Julià Capdaygua

Va néixer el 20 de desembre de 1886.

Va morir el 10 de gener de 1889 a causa de la febre tifoidea.

Font: *(Registre de naixement de Cervià de Ter, llibre 2, pàgina 535)*

Font: *(Registre de defuncions de Cervià de Ter, llibre 1, pàgina 561)*

Dolors Julià Capdaygua

Va néixer el 7 agost 1872.

Va morir el 8 de setembre 1872, va ser enterrada al cementiri de Sant Genís.

Font: *(Registre de naixement, llibre 1, pàgina 22)*

Font: *(Registre de defuncions, llibre 1, pàgina 54)*

Ramon Julià Capdaygua

Va néixer el 9 de maig de 1875.

Era pagès i propietari de la casa C/ Torroella 5.

Es va casar amb Anneta Bosch el 29 de desembre de 1899, quan Ramón tenia 24 anys.

Els pares de l'abans mencionada Anneta no volien el casament però van morir tres mesos abans d'aquest esdeveniment.

Va morir el 18 de setembre de 1944 a l'edat de 70 anys, va morir a causa d'assistòlia, va declarar la viuda Anneta Bosch.

Font: *(Registre de naixements, llibre 1, pàgina 150)*

Font: *(Registre de defuncions, llibre 9, pàgina 10)*

Font: *(Registre de matrimoni, llibre 1, pàgina 79)*

Anna Bosch Mitjà

Va néixer el dia 25 d'abril de 1873.

Es va casar amb Ramón Julià Capdaygua.

Va morir el 20 de febrer de 1849, a causa d'insuficiència cardíaca.

Va deixar la casa a Pere Casadellà Bosch, el notari encarregat del testament va ser Jaume Jenové codina.

Font: *(Registre de defuncions de Cervià de Ter, llibre 9, pàgina 28)*

Joan Julià Capdaygua

Va néixer el 8 de juny 1878.

No s'ha trobat inscrit en el registre de Defuncions de Cervià de Ter, això ens pot fer pensar que va anar a viure a un altre municipi.

Font: *(Registre de naixements de Cervià de Ter, llibre 1, pàgina 248)*

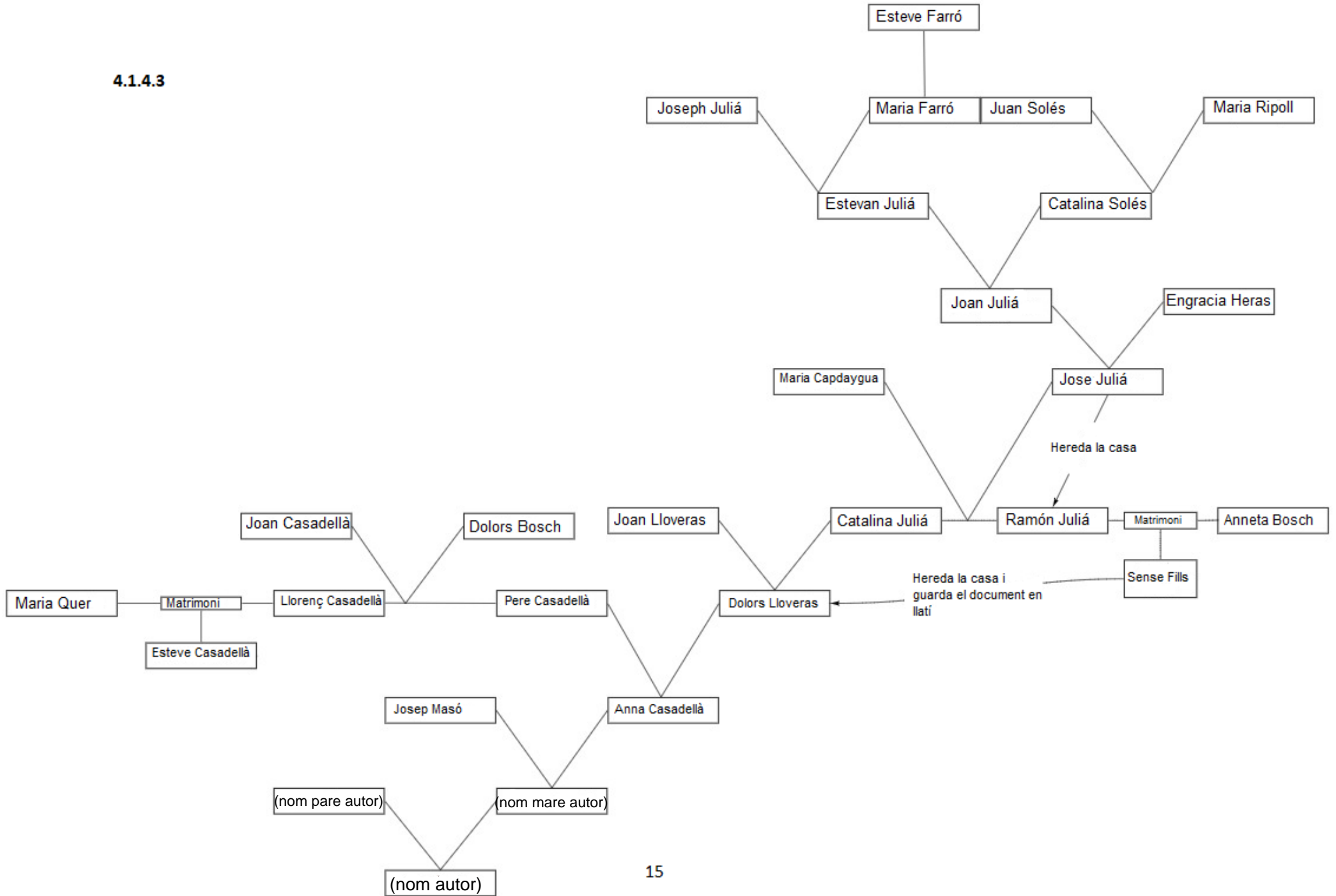
Àngela Julià Capdaygua

Va néixer el 6 de gener 1884.

No s'ha trobat inscrita en el registre de defuncions de Cervià de ter, això ens pot fer pensar que va anar a viure un altre lloc.

Font: *(Registre de naixement de Cervià de Ter, llibre 2, pàgina 444)*

4.1.4.3

4.2 Document en llatí del 1727

4.2.1 Primera impressió

El document original escanejat es troba a l'apartat 8.1 del treball

En la primera lectura del document, ja em vaig adonar de la complexitat de comprensió i traducció. Moltes de les paraules del text em sonaven però no les trobava al diccionari. L'única informació que en vaig poder extreure era la de la primera pàgina, escrita en català antic. D'allà vaig saber que el text anava sobre una venda entre Esteve Farró i Magí Candell.

Vista la complexitat de comprensió vaig posar-me en contacte amb el meu professor particular de llatí, per si em podia ajudar d'alguna manera. El text tenia dues dificultats:

La primera era la cal·ligrafia, de difícil comprensió. El text original va ser escrit a mà i amb ploma, per tant només transcriure'l sense traduir-lo té bastanta complicitat.

La segona d'aquestes complicitats era la traducció en si, jo havia detectat que els mots d'aquell text eren en llatí però al buscar-los al diccionari no en trobava cap, i el meu professor, l'Oriol Martínez, me'n va donar una explicació, que he reforçat amb diferents fonts:

Quan els romans van abandonar Hispània, al segle V, el llatí va anar en decadència. Aquest anava essent substituït per les llengües romàniques, cada cop era menys utilitzat. Pocs segles després, va quedar com una llengua només utilitzada per l'escriptura, aproximadament cap al S.X. Van anar passant els segles i les llengües romàniques anaven guanyant parlants i s'anaven enriquint, mentrestant el llatí anava perdent riquesa lèxica i cada cop era menys elaborat. Aquest deteriorament va fer que als S. XVII i XVIII l'ús del llatí fos molt baix i que quedés només com una llengua utilitzada per a texts legislatius o de caràcter religiós. Bàsicament, els únics que dominaven mínimament aquesta llengua eren els notaris i els religiosos.

Aquest llatí s'anomena llatí tardà, és una barreja entre les llengües romàniques i un nivell baix de llatí de l'escriptor, això fa que sigui identificable com a llatí però sigui pràcticament intraduïble per a una persona que ha estudiat llatí clàssic. Tot i això vaig creure que potser algú altre que hagués estudiat llatí clàssic seria capaç, no de traduir-

lo, però sí de donar-me una idea del que deia el text. També s'ha de tenir en compte que no hi ha gaire gent amb estudis superiors de llatí, encara menys, amb estudis superiors de llatí especialitzats en aquest tipus de llengua.

Vaig decidir posar-me en contacte amb una altra coneguda, que també havia estudiat clàssiques, la Maria Pilar Prat. Vaig reunir-me amb ella i li vaig ensenyar els texts en persona. Em va dir que hi donaria un cop d'ull però que si li podia passar el text a ordinador li avançaria molta feina, així ho vaig fer.

Finalment vaig aconseguir fer la següent transcripció:

“Venda perpetua feta y firma de per Magi Candell treballador del lloc y de Cervià a favor de Esteve Farro tambe treballador de dit lloc de Cervià per preu de 100 Moneda Bayo.”

“Lunes Franeiseum Mota Nous Publicum vegentem notariam publicam Villae de Basacara, Die 28 Novembry Annis 1727”

“Iversis idemfacio, Ego Franciscus Moia et aibes apostolica ae multrissimi et Revere dissimi domini Gerunda. Piscopi domini villae et termini Bascaros dios Gerundae. Auetoritatibus nos publicus regens notariam et scribaniam publicas dictorum villa et fermuni Bascara. Eisdemque subistiurus a nobili domino vrilier propietario conxundem quod ponyme fuit eprum, quoddam fluxumentumba eius apiria Hemoxis sequentis.

Maginus Candell laborator foeide Cervià Gieraria Gerunda Gvaris Permee meos vilitare. Vendo y Vobis Estephano Ferró laboratori prodietifoci de Cerviá prosenties Vestris perpe fotumlluo oblie sive Corral divulum partim cohopertum de Tegularo et parrim descohopertum una gini exita et hasseo ferro dieto obili conniguo Gideliier In quantumdie tum obile se exoteri fins al camí que va dedit floch de Cerviá a la Ciutat de Gerona et ad partem occidentis. Domus et palari Magi Candell eiusdem foei de Cerviá et quan on palmos de ampliridine consiguo. Dieti Frossei sive epito ad partem mientis llius frossei Ferro quod mibi xemanes pro idivietur per fermions lloi afigens. Pro et ditum o viles et frosseum feria lisimia continent mèdium quax tum versano terres parumplus Velminus et afrotanatur insimilab oriente honore meo dieti ditori Sciliees cum domo et horto dieti Magi Candell terminis hoi afievis medianti busá meridie cum camino publico queo luradieto foco de Cerviá ad Civitatem. Gerondo ab occidente in Gonore Salvatory

ferrer laboratorum eiusdem foeni de Cervia exhiberi pertinere et scilicet In Gimo venuntiationis et Cessionis per Mariam Mariam Barrés Monràs in Sala poveri bannis Sala. Agricolaevi termini villae de Banyoles et antea Narcisi Monràs Barrés quod agricola prodieta foeni de Cervia Vrihabentem hipotecat et obligat pro eius dote et Sponsalio eraliis luribus et Creditis suis Universalem goreditatem et bona quo fuerunt diesti quod Narcisi Monras y Barrés primi Girisui In meifavorem faeto et firmatae pro et consolat instrumento publicore cepto In notario publica dieto Gillae de Barinyo fer die decima nones Iuly proxiem lapsa dieto Vero Narciso Monras y Barres pertinebat titulo suo proprio empronis quam feit a Pedro Pages y Candell ferrifabro eiusdem foeni de Cervia et Elisabera Candell conjugibus viufuetario et proprietario respective hominibus parentibus meis proviconitas instrumento publico vepto In presenti Notaria Dia trigessima Deembris Anno ahativate Domini millesimo Sepringentissimo Diestis vero Farrentibus meis pertinebat titulisima dieta Genditione Chalendatis. Hanc autem fecit cum intravit pro vobis melius pro tio Videlicet centum librarum Basquara a Vobis confiteon extreegnoseo babuisse et xeeprise ad Voluns. Hoc modo hanc eas de Goluntate mea apones Vostre tenuistis et ventinetis pro quibus et In solutum earum alio instrumento Strarimopost huiusmodi eneji lloti Infraseriproum confirmando anerare et Incarricare Gabeatis Fam scilicet In precepto et proprietate quam In annis pentionibus erattis a Die decima octava aprilis proerime Geris. In antea futuris et deberendis forum Huo censuale consimili pro ty Sive proprietatis et penrionis anno centum Solidarium barquod addno quo libes suo statuto terminos facio et preteo Qerro Ferró passemanerio vieinatas Ponris Majory Parrochia foeni de Sarriá Geario Gerunda quod censuale pone mereinerrieavi fuergue et quitare promyi In et cum dieto Censsionis et venuntiony Instrumento Supra Chalendaro quoque dietus Narcisus Monras in Barrés poenes selnearricaverar fuereque et quitare promiseras ego parte pro ty dieto et sus perius Chalendaro Venditionis prodieta ovliy cum general obligatione omnium bonorum Vefrorum et speriali procediti ovilis pro et In dieto Inearriementi Instrumento latius contienbitur aquo quidem Crediture Subitionis Casu procediti Censsualis obtineatis et obtinere possitis et Valeatis apocham subitionem et cessionem quo ad Fuenorum evietionis Casu Si Sequatur quo ad agendum et Iraquod y succedatis comperans que vobis vestris temporis prioritatem luris pro Hiorataf et ideo renuns exeepit et si plus totum domo et renoms fegi deceptis conitruens cedendo lurat quibus luribus ego enim faci enfit salvo famensempere et diveto dominio prioritatu

Monastery Beato Mario dieti foci de Cerviá Sui eius Homodum Revenreno Prioris et Suorum Indieto Prioratu Succesorum Inomnibus videliees Farrtist cui et suist nullos facratis censsus mee aliatura dominicalia Imo siali qua fieri monstrabuntur Capibrevia Moidi bonis Meis Solvere promitio et Vos et Gertros bonaque et luvia vestra et vestrorum eidempnes et hidemonia penitus et Sinedampno Servare et velare promitio. Et est aetum et sie Internos dietos Contrabentes dedutum et paetarum que vordit Camprador y forvostres pugeu carregar y fer paret Sore de la paret de la part de mito Die dedit corral sens que vos dit comprador ni los vostres tingau de pagar ni Satisfere cosa a mi dit venedor y als meus y aipibe tingau lo empriu y servitud per vosdit comprador y per los vostres traurer la aigua del pou de mi dit venedor Gavent empero vosdit comprador y fos vostres de amportarvos corda per traurer dita aigua y sempre que dit pou necessiti de escurarsse o adobarsse que vos dit comprador y los vostres tingaude contribuir en la gaitos de Arececurar y adobar dit pou i que jo dit Venedor y fos meu vos tingam de donar camí a traurer aigua de dit pou per la part hont menos dany me fera et Siesine convenio et promtio feere Gebere fer teneri de evietione et probis obliigo ommiat et Singula bona mea nobilia et sie promitio juro novissimevero nosdieti contrabeneplunanus huiumodi contractum nonfeeine infraudem fem dictuy genditor prais i firmo apocham dediето prerio habito et reepro ad boluntmo do predieto heo renuns exepto= Aetum Bascara die vigessima octava novembri millo sepringentissimo vigesimo septimo= Feites Rous transeuf mitja pbrer in diet loco de Cervia residents ex pranens Mascort Scriptor villa de Bascara= loans mirjaulaborator aborio prodiur loció eferuidatafirio inbonore appoyusbo ego noux in hus mamupropio los quoxumtum hom ego doem franmobrear ribes nouprom morabu.

Li vaig compartir a la Maria Pilar i em va dir exactament el mateix que l'Oriol, que no seria capaç d' ajudar-me.

Tot i això, durant la transcripció, em vaig adonar que hi havia un tros en Català antic: "que vosdit Camprador y forvostres pugeu carregar y fer paret Sore de la paret de la part de mito Die dedit corral sens que vos dit comprador ni los vostres tingau de pagar ni Satisfere cosa a mi dit venedor y als meus y aipibe tingau lo empriu y servitud per vosdit comprador y per los vostres traurer la aigua del pou de mi dit venedor Gavent empero vosdit comprador y fos vostres de amportarvos corda per traurer dita aigua y sempre

que dit pou necessiti de escurarssse o adobarsse que vos dit comprador y los vostres tingaude contribuir en la gaitos de Arececurar y adobar dit pou i que jo dit Venedor y fos meu vos tingam de donar camí a traurel aigua de dit pou per la part hont menos dany me fera.”

Es parla d'un pou i d'un comprador, això em va fer pensar que potser es tractava d'una llicència per compartir l'ús del pou, ja que el pou de Can Farró té dues obertures, una que dona a Can Candell, casa veïna, i una a Can Farró:

Fotografia: Obertura del pou, Can Farró

Font: Fotografia feta per (nom autor)

Fotografia: Obertura del pou, Can Candell

Font: Fotografia feta per (nom autor)

Tot i això aquesta afirmació era només una teoria, ja que no sabia el significat total del text. Més endavant es veurà que aquesta hipòtesi no era correcta.

4.2.2 Traducció del document

Vist que dues persones graduades en llatí clàssic no havien sigut capaces de traduir el text vaig decidir intentar buscar alguna persona especialitzada en llatí tardà que fos capaç de traduir-lo. Li vaig compartir a la professora de llatí, la senyora Roser Adroner, del centre al qual estudio, (nom del centre), ella ho va compartir a un altre contacte, Sílvia

Mancebo, que treballa a l'arxiu diocesà de Girona. En va fer una transcripció i una traducció:

1727, novembre, 28. Bàscara

Venda. *Jo, Francesc Mota i Ribes, notari públic per les autoritats apostòlica i del bisbe de Girona, que és el senyor de Bàscara, i regent de la notaria i l'escrivania públiques d'aquesta vila com a substituït del seu senyor útil i propietari,¹ faig fe que he rebut l'instrument² que segueix:*

«Magí Candell, treballador de Cervià, ven a Esteve Farró, també treballador d'aquest lloc, un corral derruït que està cobert de teulat en una part i és descobert en una altra, juntament amb el tros de terra que hi ha contigu, a saber, tot allò que arriba fins al camí que va de Cervià a Girona i a la banda oest de la casa i el paller del mas Candell de Cervià, i quatre pams d'amplada contigus a l'est a un altre tros de terra que li resta al venedor en aquest indret, del qual quedarà dividit amb termes³ que s'hi hauran de fixar. En el seu conjunt, el corral i el tros de terra tenen una cabuda⁴ de mig quart de vessana⁵ i afronten a l'est amb la casa i l'hort del mas Candell, que també són propietat de Magí Candell; al sud, amb el camí públic de Cervià a Girona; a l'oest, amb una honor⁶ de Joan Mitjavila,

¹ **Senyor útil i propietari:** Persona que té el domini útil d'un bé, habitualment immoble. Vegeu *infra* nota 14, «domini».

² **Instrument:** Escripura, document, amb què es justifica o prova alguna cosa. (*Diccionari de la llengua catalana* de l'Institut d'Estudis Catalans (DIEC), veu *instrument*. <<https://dlc.iec.cat/Results?DecEntradaText=instrument&AllInfoMorf=False&OperEntrada=0&OperDef=0&OperEx=0&OperSubEntrada=0&OperAreaTematica=0&InfoMorfType=0&OperCatGram=False&AccentSen=False&CurrentPage=0&refineSearch=0&Actualitzacions=False>> [consulta: 11 setembre 2020])

³ **Terme:** Fita; pedra ficada en terra per a indicar els límits d'una extensió, d'una propietat, d'una jurisdicció (Empordà, Gir., Moianès, Vallès, Segarra). (ALCOVER, Antoni Maria; MOLL, Francesc de Borja. *Diccionari català-valencià-balear* (DCVB), veu *terme*. <[Diccionari català-valencià-balear \(iec.cat\)](https://dlc.iec.cat/Results?DecEntradaText=terme&AllInfoMorf=False&OperEntrada=0&OperDef=0&OperEx=0&OperSubEntrada=0&OperAreaTematica=0&InfoMorfType=0&OperCatGram=False&AccentSen=False&CurrentPage=0&refineSearch=0&Actualitzacions=False)> [consulta: ídem])

⁴ **Cabuda:** Superfície d'un predi, d'un bosc. (*DIEC*, veu *cabuda*. <<https://dlc.iec.cat/Results?DecEntradaText=instrument&AllInfoMorf=False&OperEntrada=0&OperDef=0&OperEx=0&OperSubEntrada=0&OperAreaTematica=0&InfoMorfType=0&OperCatGram=False&AccentSen=False&CurrentPage=0&refineSearch=0&Actualitzacions=False>> [consulta: ídem])

⁵ **Vessana:** Mesura agrària pròpia del Gironès, l'Empordà i la Selva. La **vessana de rei**, o *corrent*, equival a 900 canes quadrades, o sia 2 187,4 m², i és dividida en 4 quartons. La **vessana baronil** (o **de comte**, o **de senyor**), no tan corrent, equival a 1 024 canes quadrades, o sia 2 488,8 m². (*Gran Enciclopèdia Catalana* (GEC), veu *vessana*. <[vessana | enciclopèdia.cat \(enciclopedia.cat\)](https://enciclopedia.cat/enciclopedia.cat)> [consulta: ídem])

⁶ **Honor:** *f. Ant.* Immoble o finca. (*DIEC*, veu *honor*. <<https://dlc.iec.cat/Results?DecEntradaText=honor&AllInfoMorf=False&OperEntrada=0&OperDef=0&OperEx=0&OperSubEntrada=0&OperAreaTematica=0&InfoMorfType=0&OperCatGram=False&AccentSen=False&CurrentPage=0&refineSearch=0&Actualitzacions=False>> [consulta: ídem])

treballador de Cervià, i al nord, amb una honor de Salvador Ferrer, també treballador d'aquest lloc. I pertanyen a Magí Candell perquè el passat 19 de juliol els hi va cedir Maria Barnés Mont-ras i Sala, ara muller de Joan Sala, pagès del terme de Banyoles, que és vídua en primeres núpcies de Narcís Mont-ras i Barnés, pagès de Cervià, i que té hipotecada l'herència universal del seu marit difunt pel seu dot,⁷ esponsalici⁸ i altres drets, amb un instrument que va atorgar a la notaria de Banyoles. Per la seva banda, Narcís Mont-ras i Barnés els havia comprat el 30 de desembre de l'any 1700 de la Nativitat del Senyor⁹ als pares del venedor, els cònjuges Pere Pagès i Candell, ferrer de Cervià, i Elisabet Candell, que n'eren l'usufructuari¹⁰ i la propietària, respectivament, amb una escriptura que es va rebre en aquesta notaria de Bàscara i en la qual s'assenyalen també quins són els títols¹¹ pels quals pertanyien a aquests consorts. El preu d'aquesta venda és de 100 lliures barceloneses, que el comprador no entregarà a Magí Candell, sinó que satisfarà d'aquesta manera: amb un instrument que signarà a continuació davant d'aquest mateix notari, es farà càrrec de pagar un censal¹² d'aquest preu i les seves pensions anuals que vencin a partir del proper 18 d'abril. Fins ara, Magí Candell pagava aquest censal, que té una pensió anual de 100 sous, a Pere Farró, passamaner¹³ del veïnat

⁷ **Dot:** Aportació voluntària de béns que fa la muller al marit orientada al sosteniment de les càrregues del matrimoni. (*DIEC*, veu *dot*).

<<https://dlc.iec.cat/Results?DecEntradaText=dot&AllInfoMorf=False&OperEntrada=0&OperDef=0&OperEx=0&OperSubEntrada=0&OperAreaTematica=0&InfoMorfType=0&OperCatGram=False&AccentSen=False&CurrentPage=0&refineSearch=0&Actualitzacions=False>>

[consulta: ídem]

⁸ **Esponsalici:** Escreix. (*GEC*, veu *esponsalici*)

Escreix: Donació de caràcter voluntari, que el marit fa a la muller, que compensa en certa manera el dot aportat per ella, per tal d'ajudar al sosteniment de les despeses familiars, d'acord amb el règim econòmic de separació de béns de la família catalana. (*GEC*, veu *escreix*. <[escreix | enciclopèdia.cat \(enciclopedia.cat\)](https://dlc.iec.cat/Results?DecEntradaText=escreix&AllInfoMorf=False&OperEntrada=0&OperDef=0&OperEx=0&OperSubEntrada=0&OperAreaTematica=0&InfoMorfType=0&OperCatGram=False&AccentSen=False&CurrentPage=0&refineSearch=0&Actualitzacions=False)> [consulta: ídem])

⁹ Aquest dia és el 30 de desembre de l'any 1699 segons el nostre còmput.

¹⁰ **Usufructuari:** Que té l'usdefruit d'una cosa. (*DIEC*, veu *usufructuari*)

Usdefruit: Dret d'aprofitar-se dels fruits d'una cosa que és propietat d'altri. (*DIEC*, veu *usdefruit*).

<<https://dlc.iec.cat/Results?DecEntradaText=usdefruit&AllInfoMorf=False&OperEntrada=0&OperDef=0&OperEx=0&OperSubEntrada=0&OperAreaTematica=0&InfoMorfType=0&OperCatGram=False&AccentSen=False&CurrentPage=0&refineSearch=0&Actualitzacions=False>>

[consulta: ídem]

¹¹ **Títol:** Causa o raó jurídica justificadora de la pertinença d'un dret o de la manera com fou adquirit. (*GEC*, veu *títol*. <[Cerca | enciclopèdia.cat \(enciclopedia.cat\)](https://dlc.iec.cat/Results?DecEntradaText=titol&AllInfoMorf=False&OperEntrada=0&OperDef=0&OperEx=0&OperSubEntrada=0&OperAreaTematica=0&InfoMorfType=0&OperCatGram=False&AccentSen=False&CurrentPage=0&refineSearch=0&Actualitzacions=False)> [consulta: ídem])

¹² **Censal:** Obligació de pagar indefinidament una pensió o cànon anual com a contrapartida d'un capital donat; hom acostumava a garantir sobre béns immobles, de manera semblant a la hipoteca, afegint-hi a vegades el pacte d'escriptura de terç. (*GEC*, veu *censal*. <[Cerca | enciclopèdia.cat \(enciclopedia.cat\)](https://dlc.iec.cat/Results?DecEntradaText=censal&AllInfoMorf=False&OperEntrada=0&OperDef=0&OperEx=0&OperSubEntrada=0&OperAreaTematica=0&InfoMorfType=0&OperCatGram=False&AccentSen=False&CurrentPage=0&refineSearch=0&Actualitzacions=False)> [consulta: ídem])

¹³ **Passamaner:** Qui fa o ven passamans; qui es dedica a obra de passamaneria. (*DCVB*, veu *passamaner*)

del Pont Major de la parròquia de Sarrià. I ho feia perquè va prometre que el pagaria amb el mateix instrument amb què Maria Barnés Mont-ras i Sala va cedir-li el corral i el tros de terra. Anteriorment, Narcís Mont-ras i Barnés s'havia fet càrrec del pagament d'aquest censal per a saldar una part del preu pel qual havia comprat aquests béns. Queda salvat el domini directe¹⁴ del corral i del tros de terra a favor del prior del monestir de Santa Maria de Cervià, al qual ni Esteve Farró ni els seus successors no hauran de pagar censos¹⁵ ni cap altre dret senyorial; i, si algun capbreu¹⁶ posés de manifest que aquests béns han de satisfer algun d'aquests drets, el venedor promet que el pagarà ell mateix. Les dues parts, venedor i comprador, pacten que Esteve Farró podrà carregar i fer una paret sobre la paret sud del corral sense haver de pagar res a Magí Candell; que tant ell com els seus successors podran treure aigua del pou de Magí Candell, portant la seva pròpia corda, si bé hauran de contribuir a les despeses d'escurar o arranjar el pou, sempre que calgui fer-ho; i que, perquè puguin arribar al pou, el venedor i els seus successors hauran de donar-los camí pel lloc que els sigui menys perjudicial.

Passamà: Teixit en forma de cinta que serveix per a guarnir i adornar vestits, mobles, i en general les vores d'un objecte qualsevol. (DCVB, veu *passamà*. <[Diccionari català-valencià-balear \(iecat\)](#)> [consulta: ídem])

¹⁴ **Domini:** Dret tingut per una persona sobre una cosa o terra i, per extensió, el conjunt de terres i drets que depenien d'un senyor en un territori determinat. En l'època medieval, hom diferencià el **domini directe**, que eren els drets senyorials que retenia el senyor sobre unes terres cedides en feu o a cens [...], del **domini útil** o drets que tenia el vassall que rebia un feu o bé el pagès que gaudia de l'usdefruit d'unes terres que eren d'un senyor. A la Baixa Edat Mitjana, s'establí que el senyor, que mantenia el domini directe, tenia dret a rebre un cens, a ésser avisat dels traspassos [...]; a més, podia fer un capbreu dels dominis d'una manera regular. El pagès que tenia el domini útil, a part de tenir l'usdefruit, podia trasmetre allò que tenia, hipotecar-ho [...] i, en alguns casos [...], alienar-ho. (BOLÒS, Jordi. *Diccionari de la Catalunya medieval (ss. VI-XV)*. Barcelona: Edicions 62, 2000, p. 103-104, veu *domini*.)

¹⁵ **Cens:** Dret de rebre una pensió anual per raó d'un immoble, a perpetuïtat o per un temps llarg, com a conseqüència d'un establiment o contracte emfiteutic. (GEC, veu *cens*. <[Cerca | enciclopèdia.cat \(enciclopedia.cat\)](#)>)

Establiment: Concessió d'un immoble en emfiteusi en la qual el senyor o establiment es desprèn del domini útil, que cedeix a l'emfiteuta, i es reserva el domini directe. (GEC, veu *establiment*. <[Cerca | enciclopèdia.cat \(enciclopedia.cat\)](#)>)

Emfiteusi: Contracte pel qual un senyor dona a una altra persona (*emfiteuta*) el domini útil d'una cosa immoble, perpetuament o a llarg termini, per tal que sigui millorada, tot retenint-ne el domini directe. (GEC, veu *emfiteusi*. <[Cerca | enciclopèdia.cat \(enciclopedia.cat\)](#)> [consulta: ídem])

¹⁶ **Capbreu:** Escriptura pública on consta el reconeixement que fa l'emfiteuta dels drets del seu senyor directe sobre els immobles que el primer té en domini útil [...]. (GEC, veu *capbreu*. <[Cerca | enciclopèdia.cat \(enciclopedia.cat\)](#)> [consulta: ídem])

»Magí Candell també signa a Esteve Farró l'època¹⁷ del preu d'aquesta venda. Són testimonis d'aquests actes Francesc Mitjà, prevere resident a Cervià, i Francesc Mascort, escriptent¹⁸ de Bàscara.»

I jo, el notari Francesc Mota i Ribes, ho subscric el 14 de juliol de 1728 amb el meu sig(signe)¹⁹ acostumat.

[A]. Original no localitzat.

R. Nota de registre de Francesc Mota i Ribes no localitzada. S'hauria inclòs originàriament en el Protocol de 1727 del notari, que es conserva a l'Arxiu Històric de Girona i s'identifica amb la signatura *AHG. Notaria de Bàscara, 18*. Però aquest llibre ha perdut els últims fulls, que haurien contingut els instruments datats d'entre el 10 de novembre i el 25 de desembre d'aquell any, entre els quals es troba aquesta venda.

B.* Còpia autèntica en paper estesa per Francesc Mota i Ribes el 14 de juliol de 1728: Col·lecció particular, *ex R*.

¹⁷ **Època**: Document que acredita haver-se cobrat un deute. (DCVB, veu *època*. <[Diccionari català-valencià-balear \(iec.cat\)](#)> [consulta: ídem])

¹⁸ **Escrivent**: Persona que té per ofici escriure per compte d'altri. (GEC, veu *escrivent*. <[Cerca | enciclopèdia.cat \(enciclopedia.cat\)](#)> [consulta: ídem])

¹⁹ **Signe**: Senyal particular i registrat que cada notari dibuixa a mà abans de la signatura que autoritza un document públic. (GEC, veu *signe notarial*. <[Cerca | enciclopèdia.cat \(enciclopedia.cat\)](#)> [consulta: ídem])

4.2.2.1 Interpretació del document

Semblaria ser que es parla d'una venda d'un terreny. També es parla del dret de l'ús d'un pou, tal com havia identificat anteriorment. Es pot veure la interpretació total del document a l'apartat de conclusions.

5. Fase de Recerca II

5.1 La casa

5.1.1 Ubicació

Can Farró, està ubicada actualment al C/Torroella numero 7, antigament era ubicada al C/Torroella numero 5 ja que un terreny veí no estava numerat. En la següent imatge es pot veure la casa, i el terreny veí, amb una foto satèl·lit.

Foto: Google Maps, vista satèl·lit

És important dir que la casa ha estat reformada i la seva aparença ha canviat molt des del S. XVIII. Com podem veure en les següents imatges durant la remodelació es va gairebé construir de nou la casa, tot i que es va procurar respectar l'aparença original.

Font: Projecte de Reforma de Can Farró

Font: Fotografia feta per (nom autor)

Com es pot veure en aquestes imatges les obertures de la façana principal es van desplaçar i distribuir de nou per adaptar-se a la nova distribució i per equilibrar els eixos.

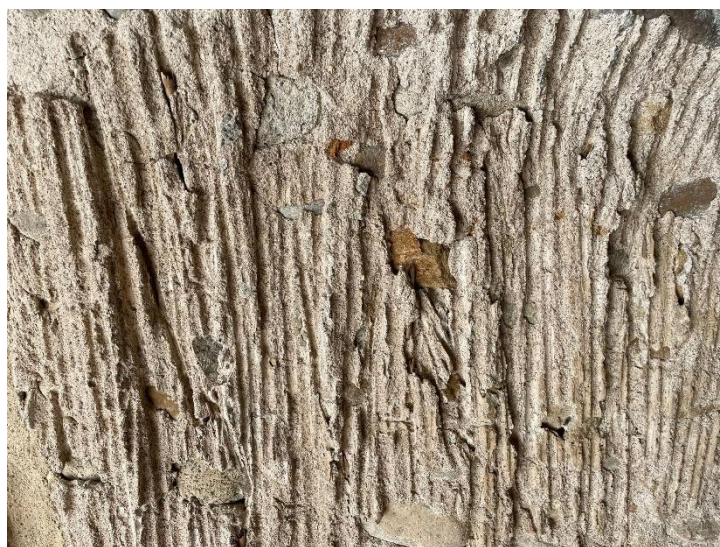
La paret es va haver de reconstruir de nou amb tècniques actuals degut al grau de deteriorament que presentava (va estar deshabitada durant 40 anys).

La tècnica constructiva original de Can Farró és la tècnica utilitzada en la majoria de cases dels pobles de la vora del riu. Es construïen parets de càrrega gruixudes; amb rierencs i argamassa.

Font: Fotografia feta per (nom autor)

A la planta baixa, s'utilitza la tècnica de la volta. Tot i així s'aprecia diferents tècniques constructives. Les voltes més antigues són de rierenc i encofrat d'encanyissat, i més tard, les voltes de la banda nord, són de rajola ceràmica.

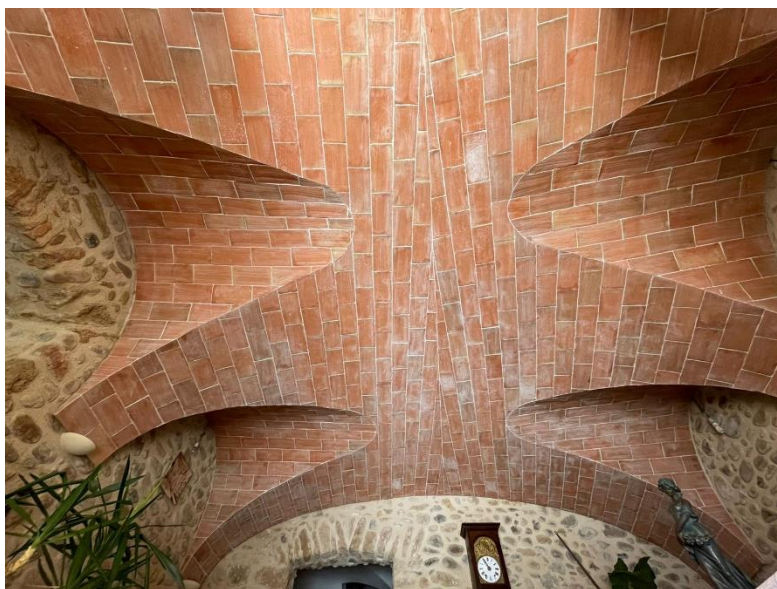

Fotografia: Estil de construcció de la volta d'encofrat d'escanyissat

Font: Fotografia feta per (nom autor)

La planta primera, els sostres estaven formats per bigues de fusta, llata i rajola i la coberta de cairats de fusta, llata, rajola i teula.

Durant la remodelació es va intentar respectar el màxim possible l'original. Tot i així, la reconstrucció d'una volta de rierenc, es va fer amb rajola.

Fotografia: Reconstrucció de la volta amb rajola

Font: Fotografia feta per (nom autor)

Fotografia: Construcció de les parets amb riarenc

Font: Fotografia feta per (nom autor)

5.1.2 Parts de la casa

Can Farró és un habitatge de planta baixa, primera planta i segona. A més compta amb un pati exterior i també una construcció annexa, antigament un paller. A continuació es veurà per què servien cadascuna d'aquestes parts:

5.1.2.1 Planta Baixa

La planta baixa està formada per les antigues corts, on antigament s'hi tenia el bestiar. Això ho sabem ja que en la majoria de cases rurals es seguia aquest patró i a més, Can Farró, encara conserva la menjadora de la cort de les vaques.

Fotografia: Menjadora de la cort de les vaques

Font: Fotografia feta per (nom autor)

Les parets son de pedra i el sostre és de volta. Les voltes més antigues estan fetes de riarencs, i també té voltes de rajola ceràmica. En una de les voltes de riarenc encara s'hi pot veure l'encanyissat de l'encofrat:

Font: Fotografia feta per (nom autor)

Fotografia: Volta d'encanyissat, els cercles vermells senyalen les canyes

Font: Fotografia feta per (nom autor)

El bestiar s'ubicava en aquesta part de la casa per arrecerar-lo del clima exterior i així estigués en unes condicions més òptimes. A més també generava escalfor, això feia que a la primera planta, on feia vida la família, la temperatura fos una mica més alta a l'hivern.

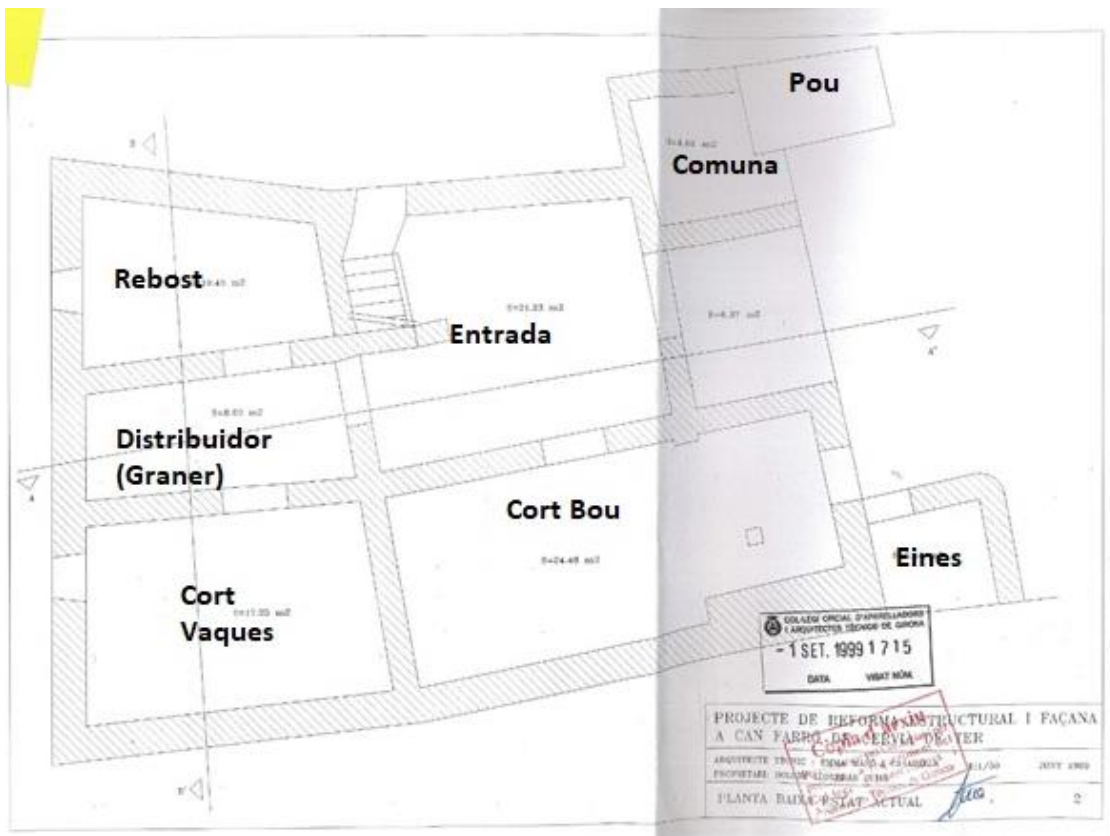
També a la planta baixa hi trobem una altra volta, aquesta segurament era utilitzada com a rebost, ja que és un lloc fresc.

A la planta baixa també hi trobem la antiga comuna. Aquesta era ubicada fora de la casa principalment per higiene.

Fotografia: Antiga comuna

Font: Fotografia feta per (nom autor)

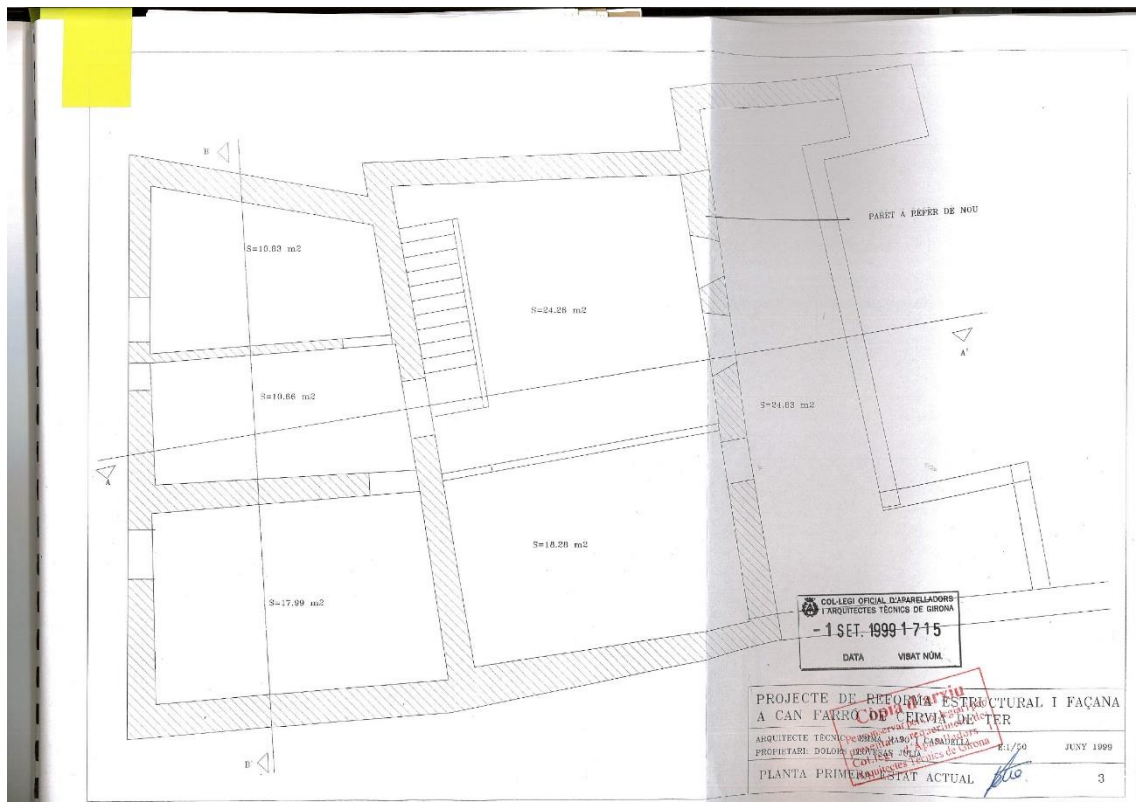
Font: Projecte de Remodelació de Can Farró

5.1.2.2 Primera planta

En aquesta primera planta s'hi ubicava l'habitatge, format per una sala- cuina amb forn de pa, i diverses estances per dormitoris.

La família feia vida en aquesta planta ja que és la planta amb les millors condicions, sobretot de temperatura. És la sala més aïllada del terra i de la coberta.

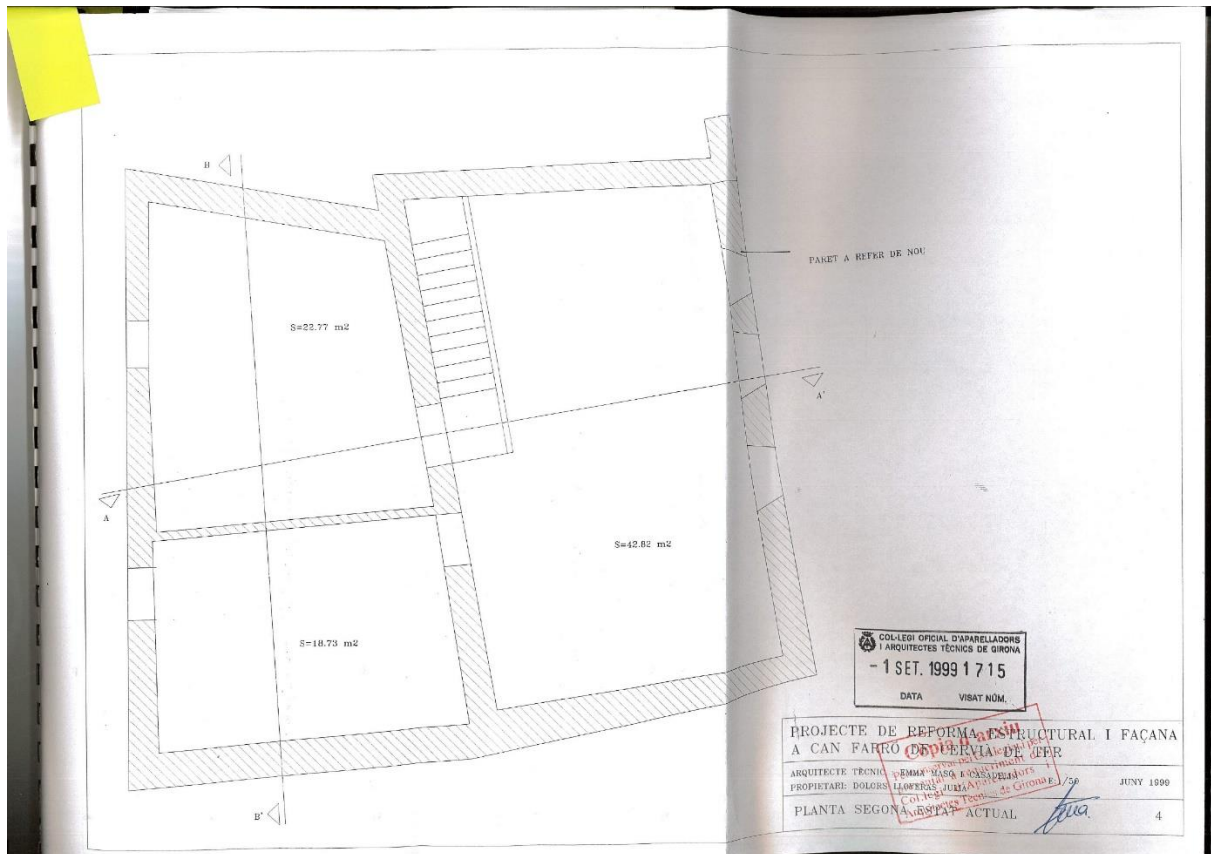
A més aquesta, conta amb un terrat exterior.

Font: Projecte de remodelació de Can Farró

5.1.2.3 Planta sota coberta

La planta sota-coberta es destinava a graner i a guardar aliments. Aquesta planta aïllava l'habitatge de les inclemències del temps. A l'estiu de la calor i a l'hivern de la fred.

Font: Projecte de remodelació de Can Farró

5.1.2.4 Coberta

La coberta és amb pendent a dues aigües. I en concret, aboca les aigües a les finques veïnes, per tant tenia dret a aigües. Fins i tot l'aigüera de la cuina, evocava les aigües a la finca veïna.

6. Fase de Recerca III: Conclusions

6.1 Arbre genealògic

L'arbre genealògic m'ha servit per tenir una visió global de la trajectòria que hauria tingut Can Farró. La recerca d'informació per la confecció de l'arbre m'ha fet moure per arxius i documents que ni tan sols sabia com consultar.

Per altra banda també he aconseguit relacionar el cognom Farró amb la meva família. Tot i que la finalització del treball s'ha vist impedida per la crema de documents durant la guerra civil, s'ha assolit l'objectiu principal que era relacionar el cognom Farró amb el meu arbre genealògic i per tant confirmar que des del text la casa ha passat de generació en generació de la meva família de forma hereditària.

6.2 Traducció document

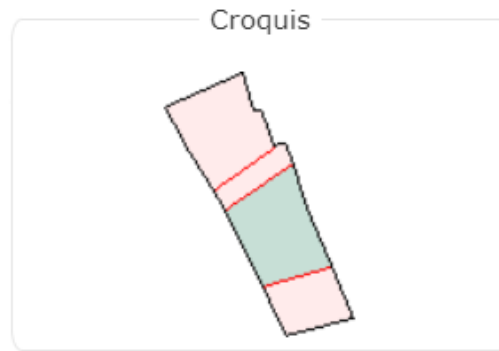
Amb la traducció del document he determinat que el que es venia no era un ús compartit del pou, sinó el terreny sobre el qual es va construir Can Farró.

Aquesta afirmació la puc fer amb informacions extretes de la traducció, a continuació es veuran exposades:

6.2.1 Superfície del terreny

Al principi del document es relata que Magí Candell ven a Esteve Farró un corral cobert, un corral sense cobert, i el terreny fins al camí de Cervià a Girona amb una cabuda de mig quart de vessana. Per tant, per saber la superfície total, hem de dividir una vessana entre vuit, ja que això equivaldria a mig quart.

Una vessana son 2187,4 metres quadrats i una vuitena part d'una vessana son 273 metres quadrats. El terreny de Can Farró està mesurat en 317 metres quadrats. Al segle XVIII no es mesuraven els terrenys amb precisió, per tant, podem dir que aquest mig quart de vessana concorda amb la superfície del terreny de Can Farró.

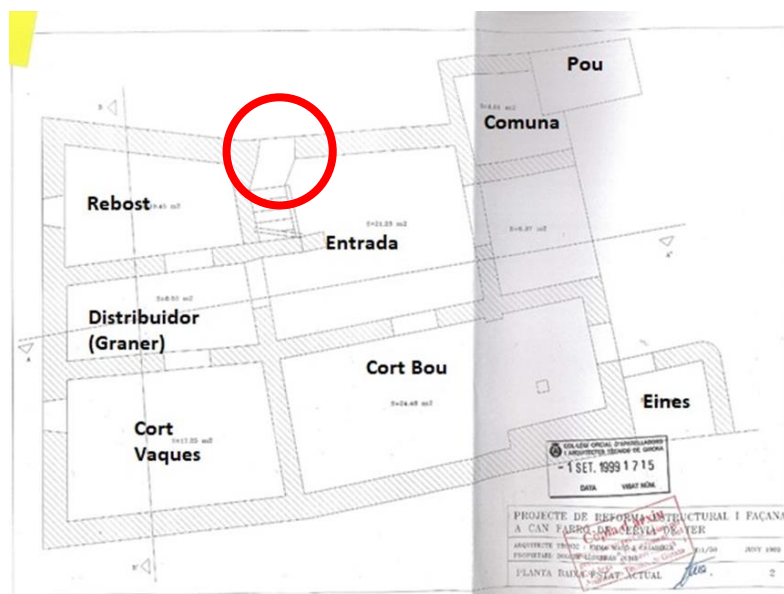
Parcela construïda sin divisi3n horizontal
 CL TORROELLA 7
 CERVIA DE TER (GIRONA)
 317 m²

Font: Cadastre virtual

6.2.2 Edificacions dins el terreny

Durant les obres de rehabilitaci3n de Can Farr3n es va trobar un porta a planta baixa a la paret mitgera de Can Candell que ens podria fer pensar que les voltes de la planta baixa de Can Farr3n formaven part de Can Candell.

Aix3n ens pot fer pensar que el que va comprar Esteve Farr3n va ser el terreny de Can Farr3n i els corrals que formaven part de Can Candell. Amb aquesta teoria podria ser que la porta fos la entrada que hi havia antigament des de Can Candell per entrar als corrals.

Fotografia: El cercla vermell senyala la ubicaci3n de la porta

Font: Projecte de remodelaci3n de Can Farr3n

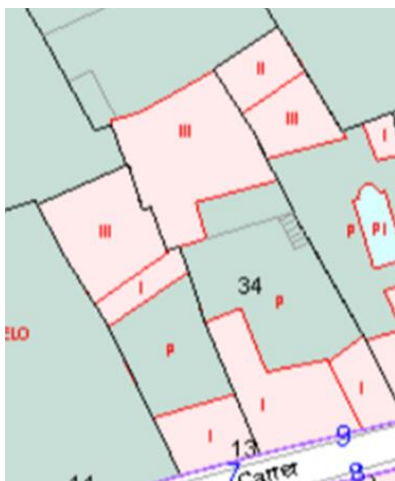

Font: Projecte de remodelació de Can Farró

Dins el cercle vermell es pot veure el marc de la porta

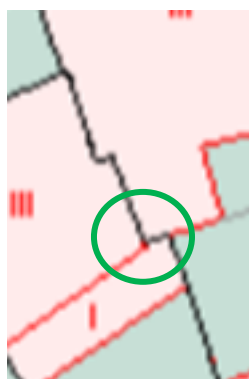
Així doncs, Magí Candell hauria venut a Esteve Farró els corrals de casa seva, que recordem que avui formarien part de Can Farró, i el terreny de davant, que seria el pati de Can Farró i on hi trobem la resta de la casa i el paller.

A banda d'aquesta teoria també es pot observar que les parets que uneixen Can Candell amb Can Farró no segueixen una línia recta:

Font: Cadastre virtual

Com es pot veure, la paret que uneix les dues cases no realitza una traçada recte i uniforme sinó que fa dos angles de 90 graus. Els quatre pams de terra extres del costat Est que es mencionen al text podrien molt probablement ser el tros de paret horitzontal que forma el primer angle de 90 graus, angle encerclat de color verd a la següent fotografia:

Font: Cadastre virtual

La part d'aquesta paret de la planta baixa forma part de Can Farró, ja que és dins la volta de la casa. En canvi, la mateixa paret però del pis superior forma part de Can Candell.

Segons la meua teoria, la paret de la planta baixa seria de Can Farró, ja que era dins la casa quan Magí Candell li va vendre a Esteve Farró:

Fotografia: Paret en qüestió, propietat de Can Farró.

Font: Fotografia feta per (nom autor)

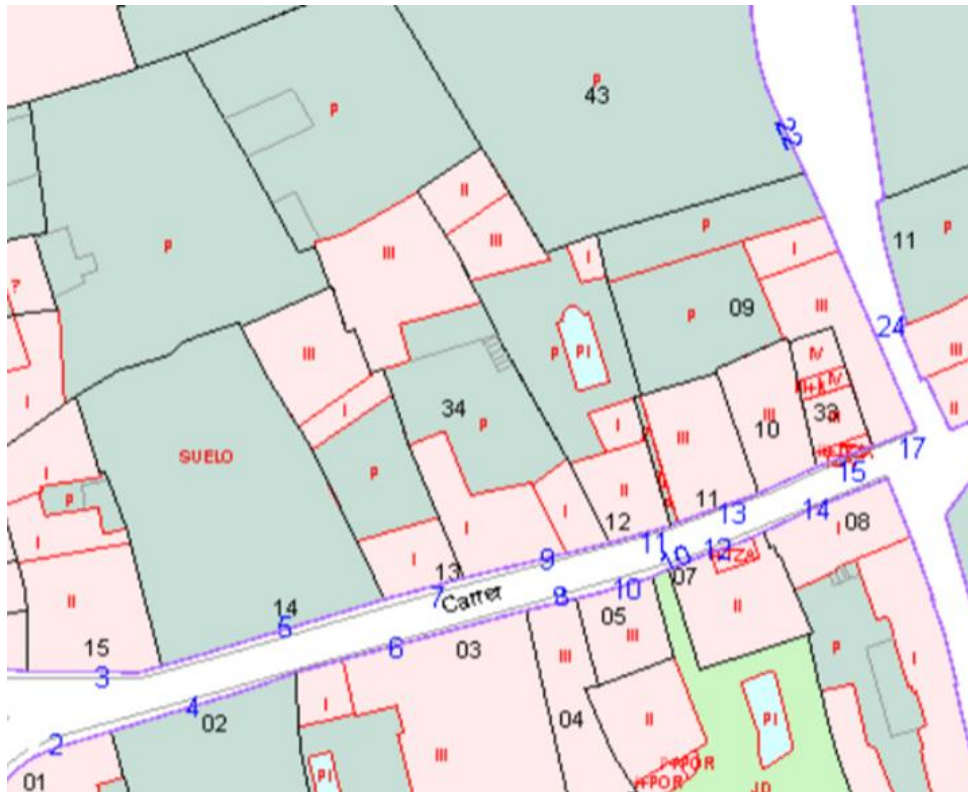
En canvi, la paret de la terrassa de Can Farró formaria part de Can Candell ja que quan Magí Candell va vendre els corrals a Esteve Farró la casa no era construïda, sinó que només eren els corrals. Per tant, quan es va construir la primera planta, la paret va seguir sent propietat de Magí Candell.

Fotografia: Paret en qüestió, propietat de Can Candell

Font: Fotografia feta per (nom autor)

La paret que uneix Can Farró amb Can Candell és la única que realitza aquests angles de 90 graus, les parets que uneixen cases veïnes realitzen traçats majoritàriament rectes.

Font: Cadastre virtual

Això podria ser explicat amb la meua teoria. No es realitzen traçats rectes ja que abans aquesta paret no dividia dues cases, sinó que era Can Candell i els seus corrals, i que al moment que se li va vendre a Esteve Farró van passar a ser dues propietats diferents, per tant, les parets no segueixen un traçat recte ja que antigament no era una paret que dividís diferents propietats, sinó que dividia estances d'una mateixa casa, Can Candell.

6.2.3 Mètode de pagament

El preu de la venda del terreny i el corral es fixa en cent lliures barceloneses, encara que el comprador, Esteve Farró, no les paga directament al venedor, Magí Candell, sinó que satisfà un antic deute.

Per entendre aquest pagament ens hem de remuntar a l'origen. Els pares de Magí Candell: Pere Pagès i Candell (usufructuari) i Elisabet Candell (propietària) van vendre el terreny de Can Farró a Narcís Mont-Ras i Barnés.

Narcís Mont Ras i Barnés va morir i la seva dona Maria Barnés Mont-Ras es va casar en segones núpcies amb Joan Sala. Per tant el terreny va passar a ser Maria Barnés Mont-Ras i Sala.

Maria tenia hipotecada l'herència universal del seu marit difunt pel dot de les núpcies, el dot són les aportacions voluntàries de béns que fa la muller al marit orientat al sosteniment de les càrregues del matrimoni.

Maria Barnés Mont-Ras i Sala va cedir a Magí Candell el corral i el terreny a canvi de que Magí Candell pagués un censal (quota) del preu a Pere Farró, passamaner del veïnat de Pont Major.

Finalment el que va passar va ser que Magí Candell va vendre a Esteve Farró la propietat i li va traspasar el deute del terreny, per tant, Esteve Farró es va quedar la propietat i va pagar el deute que havia concebut Narcís Mont-Ras.

6.2.4 Altres informacions del text

Al text també exposa que ni Esteve Farró ni els seus successors no hauran de pagar censos ni cap altre dret senyorial a favor del Monestir de Santa Maria de Cervià ja que queda salvat el domini directe del corral i del tros de terra. També es diu que si per algun document d'escriptura pública s'exigís a Esteve Farró pagar algun tipus d'impost se'n faria càrrec el mateix Magí Candell:

6.2.4.1 Pactes

1. Esteve Farró podrà carregar i fer una paret sobre la paret sud del corral sense haver de pagar res a Magí Candell
2. Tant Esteve Farró com els seus successors podran treure aigua del pou de Magí Candell portant la seva pròpia corda per extreure'n l'aigua, tanmateix hauran de contribuir en les despeses que puguin generar el pou.
3. Magí Candell haurà de donar pas al pou a Esteve Farró pel lloc que sigui menys perjudicial per ell, perquè tant Esteve Farró com els seus successors en puguin fer ús.

6.3 Conclusió Personal

Finalment he aconseguit respondre a totes les preguntes que em vaig fer al principi del treball: el cognom Farró apareix al meu arbre genealògic, he aconseguit obtenir una traducció del text en llatí i desxifrar-ne el contingut i també he aconseguit realitzar el treball seguint el mètode històric.

Fent aquest treball m'he adonat que m'agrada investigar i moure'm per obtenir informacions. He après a documentar-me, transcriure i interpretar informacions històriques, també a exposar-les per tal que les entengui tothom. Així doncs, el Treball de Recerca m'ha fet descobrir un món del qual no n'era conscient, la investigació històrica. Al principi del treball vaig mencionar que m'agradava la història, encara que només coneixia la història llegida i explicada. Mai havia donat importància al món de la investigació i he descobert que realment m'hi sento a gust. Sempre m'havia informat sobre el passat, sempre m'havia fet preguntes però mai n'havia creat jo les respostes.

Crec que la frase final de la investigació històrica que he realitzat ha de ser una frase que el resumeixi sencer. La que millor defineix el que he après és una correcció que va fer Winston Churchill a una de les frases més cèlebres del món de la història. George Orwell, escriptor i periodista anglès, va dir "la història és escrita pels vencedors", Winston Churchill la va corregir i va dir "la història és escrita pels vencedors, i també pels historiadors, suposo". Així doncs, he descobert que apart d'estudiar història, també m'agrada investigar-la i escriure-la.

7. Bibliografia i Webgrafia

Ajuntament de Cervià de Ter:

- *Registre de Naixement "Legajo I" (24 de Febrer de 1871-28 de Desembre de 1880)*
- *Registre de Naixement "Legajo II" (28 de Desembre de 1880-28 de Desembre de 1889)*
- *Registre de Naixement "Legajo III" (28 de Desembre de 1889-9 d'Abril de 1897)*
- *Registre de Defuncions I (21 d'Abril de 1897-25 de Juny de 1900)*
- *Registre de Defuncions VI (25 de Juny de 1920- 15 de Setembre de 1925)*
- *Registre de Naixement I (9 d'Abril de 1897-2 d'Agost de 1901)*
- *Registre de Naixement II (3 d'Agost de 1901-5 d'Octubre de 1905)*
- *Registre de Matrimonis I (16 de Maig de 1897-15 de Gener de 1915)*

Arxiu Diocesà de Girona:

Arxius Parroquials, Cervià de Ter:

Enllaç: <https://www.arxiuadg.org/index.php/arxius/parroquies.html>

- *Libro quinto de Bautismos (1817-1852), [Codi de Referència: CAT ADG 3/76 1 1 B]*

Arxius Parroquials, Sant Jordi Desvalls:

<https://www.arxiuadg.org/index.php/arxius/parroquies.html>

- *Llibre de Baptismes V (1769-1851), [Codi de Referència: CAT ADG 3/295 1 1 B5]*

Projecte de remodelació de Can Farró:

- *E. Masó (1999) Projecte de reforma estructural i façana a Can Farró de Cervià de Ter [Col·leqi oficial d'aparelladors i arquitectes tècnics de Girona]*

Llibre de text de 2n de Batxillerat:

- *Guiliuz, T. I Juanmartí E. (2016). Llenqua catalana i literatura, segon de Batxilllerat. Text, LaGalera (2ª Edició).*

Aquesta font s'ha utilitzat per donar més riquesa a l'explicació d'Oriol Martínez sobre el llatí tardà.

Informacions del poble:

- *To L., Vela C., Bruch J., Palahí L., Saquera J. (2017). El castell de Cervià de Ter, Guia històrica i arqueològica. Documenta Univeristaria (1ª Edició)*

Sede Electrónica del Catastro Español:

- *Enllaç: <https://www.sedecatastro.gob.es/>, (consultat el dia 1/9/2021)*

El mètode històric:

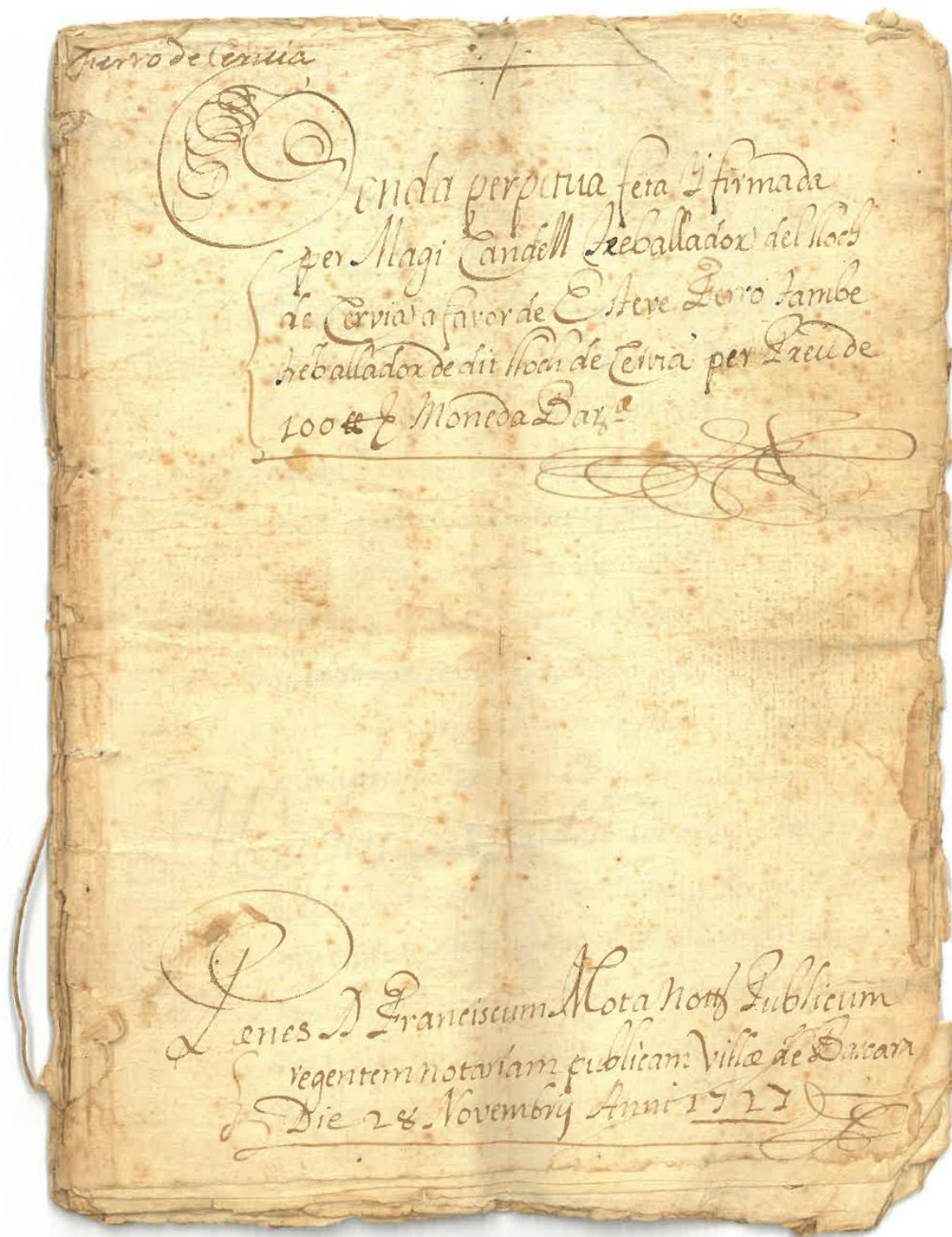
- *Arias E. Economipedia (21/9/2021) Método Histórico.*
Enllaç: <https://economipedia.com/definiciones/metodo-historico.html>
- *Euroinnova business School (21/9/2021) ¿Cuales son los pasos para una investigación històrica?*
Enllaç: [https://www.euroinnova.com/blog.mx/cuales-son-los-pasos-para-una-investigación](https://www.euroinnova.com/blog.mx/cuales-son-los-pasos-para-una-investigacion)

Com citar fonts:

- *Universitat de Girona Com citar documents (2/10/2021) estil Apa.*
Enllaç: https://biblioteca.udg.edu/ca/aprenentatge/com-citar-documents?language_content_entity=ca

8. Annexos

8.1 Document en Llatí

Handwritten initials and decorative flourishes at the top of the page.

IVERSIS Eidemfacio

Ego Franciscus Nota et Ribes Apostolica
ac Multrissimi et Reverendissimi Domini De-
runi Episcopi Domini Villa et Termi Dac-
cara Dion Terunda Auctoritatibus horum pub-
licus regem Notaxiam et Scribaniam pub-
licas ditorum Villa et Termi Dacara in
eidemque Substitutus a Nobili Domino Vri-
si et Proprietario eorumdem quod pany me
fuit acceptum quoddam Instrumentum in
eius apria honoris sequentis

Maginus Candell laborator socii de
Cervia Grearia Terunda Vatis Termi et Me-
or Virilitate habendo et Vobis Stephano Ferro la-
boratori predicti socii de Cervia presentis et ver-
bis perpetuo totum illud obile sive Corral divu-
tum partim conopertum de regulato et partim

de cohogertum Una cum exita et hinc terra
 dicto oblii contiguo Cidelicet In quantum die:
 tum obise se exten fini al cam que Ca de dit floch
 de Terria a la Ciutat de Terona et ad partem
 occidentis Domus et palarq Manu Candell
 ejundem loci de Terria et quatuor palmos de
 amplitudine contiguos dicti hosei sive exi
 te ad partem orientis sicut hosei Terria quod
 hinc aomance pro ut dividetur per terminos
 sibi asigens Pro ut dictum ovile et hosei con
 tene Inimul continent Medium quax
 tum versana Terria parum plus vel mi
 nus et afrontantur Inimul ab oriente
 In honore meo dicti Genditoris Scilicet
 cum Domo et horto dicti Manu Can
 dell terminis sibi asigens Mediantibus a me
 ridie cum camino publico quo Itur a die
 to loco de Terria ad Civitatem Terundo
 ab occidente In honore Salvatorij fexier
 laboratorij ejundem loci de Terria C. M. ubi

clausura hereticos.

SIGILLO MARTINO V. V. E. N. T. I.
 MARCA VINDICATA NO. DE. III. I.
 SECTIO. C. DE. V. E. I. N. T. I.
 C. DE.

per tiner et spectat In Cui renuntiationis et
Cessionis per Mariam Barnés Monrás y Salabro:
rem Joannis Sala Agricola Termini Villa de Ba-
nijos et antea Narcisi Monrás y Barnés qd Agri-
cola predicti loci de Cervia Vri habentem hipote-
cat et obligat pro qus Dore et Sponualitio et alijs
lucibus et Creditis suis Universalem hereditatem
et bona qua fuerunt dicti qd Narcisi Monrás y
Barnés primi Vri sui In mei favorem facta et
firmata pro Vr Constat Instrumento publico re-
cepto In Notaria publica dicta Villa de Banjo.
Die decima nona Julij proxime lapsi. Dico
vero Narciso Monrás y Barnés pertinere ad Titulo
suae propriae emptionis quam fecit a Petro Pages
y Candell ferrifabro ejusdem loci de Cervia et Elisa-
beta Candell conjugibus usufructuario et proprie-
tario respective nominibus parentibus meis prout
Constat Instrumento publico recepto In pretenti
Notaria Die Vigesima Decembris Anno a Nati-
vitate Domini Millesimo Septingentesimo

Dicti vero Parentibus meis pertinebat hinc inde
dicta Conditione tractanda. Hanc autem fa-
ciat cum Inveniat pro ut Melius Ratio Videli-
cet Centum Librarum Barg. quas a vobis confiteor
et recognosco habuisse et recepisse ad Volunt. hoc
modo Nam eas de Voluntate mea pones vore-
tinuisti et retinetis pro quibus et Inolutum earum
alio Inbumento Statim post huiusmodi pro et Notis
Infrascriptum confitendo onerare et Incarri-
care habeatis Tam Scilicet In Ratio et proprie-
tate quam In annuis pensionibus et ratis a
Die decimo octava Aprilis proxime Ven. In
antea futuris et debendis totum illud censu-
ale Communitatis Ratis sive proprietatis
et pensionis annua Centum Solidorum Barg.
quod Anno quolibet suo Statuto termino fa-
ciat praesto Perro Perro Passermanerio Vicina-
rii Sancti Majoris Parrocchie Socii de Saxia
Vicaria Terunda quod Censuale pones me re-
pneariarii hactenus et quitare promisi In et

cum dicto Cessionis et renuntionis Instrumento
Supra Chalendato quodque dictus Narcisus Mon:
ras y Barnes pones se Incaricaverat hucque
et quitare promiserat ex parte partij dicta et Su:
perius Chalendate Venditionis predicti obli:
cum generali obligatione omnium bonorum
vestrorum et Speciali predicti oblii pro Ut Indic:
to Incaricamenti Instrumento latius continebi:
tur a quo quidem Creditore subitionis Casu pra:
dicti Censualis obtineatis et obtinere possitis et Va:
leatis apocham subitionem et Cessionem quo
ad Evictionis Casu si sequatur quo
ad agendum y Itaque dicitur Succedatis y competans.
que vobis et vestris y temporis prioritate y iuris po:
terioritas y Et Ideo Remun. Except. Et si plus to:
tum y Dono y Remun. legi deceptis y Constituentis y
Cedendo iura y quibus iuribus y Ego enim y faciens y
Salvo hanc remper jure et directo Dominio
Prioratus Monasterij Beatae Mariae dicti loci
de Cervia Suecuj Romadum Reverend. Pri:
-

Exoni et suorum Indictio Prioratu Successorum
In omnibus videlicet Personis cui et suis nullas fa-
ciatis census nec alia iura Dominicalia Imo si ali-
qua fieri monstrabuntur per Capibrevia. Nos de
bonis huius Solvere promitto et vos et vestros bona-
que et iura vestra et vestrorum Indempnes et in-
dempnia penitus et sine dampno Servare et rele-
vare promitto. Et est actum et sic. Inter nos dictos
Contrahentes deductum et pactatum que vobis
Comprador y los vuestros pagau' Carregar y fer paret So-
cie de la garet de la pair de mto Die de dit Corral Seny
que vos dit Comprador di los vuestros hingaude pagar
mi Satisfes cosa a mi dit venedor L ali meus y al pi-
be hingaue lo emprua y Servitus per vobis Com-
prador y per los vuestros de traures la aygua del
poro de mi dit venedor havent empero vos dit
Comprador y los vuestros de aportar vos corda per
traures dita aygua y sempre que dit pou ne-
cesite de escuarre o adabarse que vos dit com-
prador y los vuestros hingaude contribuy en los

gastos de curarij adobar dit pou y que jo dit
Cendoriy los meuy vos tingam de donar Camixel
anar a Ingres aigua de air pou per la part
hont menos danij me dera Et Sic Sine f con-
venio et promito facere debere per Teneri de
evictione f Et pro huj obligo omnia et sin-
gula bona mea mobilia f Et Sic promito jure
Novissime vero quod dicti Contrahente plurimus
hujusmodi Contractum non fecisse In fraudem
Item dictus Cenditor Tracti f firmo h pocham
de dicto Dretio habito et recepto ad Colun Mo-
do predicto deo Tenens Except = Actum Barara
Die vigesima octava Novembrii M^o D^o Septingen-
tesimo vigesimo septimo = Testes ^{duo} Fran-
ciscus ^{duo} Indictoloco de Cervia residenty et
Franciscus ^{duo} Mascou scriptor h^o de Barara
= Joannis Mirjaniler laboratoris quod dicit
lo u de Cervia de a^o l^o xio in bonore appo-
to Ego nos in suis manu propriis
In quorum facem deo Idem dan
In beaet dicit nos quam memoratuf

150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200
201
202
203
204
205
206
207
208
209
210
211
212
213
214
215
216
217
218
219
220
221
222
223
224
225
226
227
228
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238
239
240
241
242
243
244
245
246
247
248
249
250
251
252
253
254
255
256
257
258
259
260
261
262
263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300
301
302
303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
344
345
346
347
348
349
350
351
352
353
354
355
356
357
358
359
360
361
362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390
391
392
393
394
395
396
397
398
399
400
401
402
403
404
405
406
407
408
409
410
411
412
413
414
415
416
417
418
419
420
421
422
423
424
425
426
427
428
429
430
431
432
433
434
435
436
437
438
439
440
441
442
443
444
445
446
447
448
449
450
451
452
453
454
455
456
457
458
459
460
461
462
463
464
465
466
467
468
469
470
471
472
473
474
475
476
477
478
479
480
481
482
483
484
485
486
487
488
489
490
491
492
493
494
495
496
497
498
499
500
501
502
503
504
505
506
507
508
509
510
511
512
513
514
515
516
517
518
519
520
521
522
523
524
525
526
527
528
529
530
531
532
533
534
535
536
537
538
539
540
541
542
543
544
545
546
547
548
549
550
551
552
553
554
555
556
557
558
559
560
561
562
563
564
565
566
567
568
569
570
571
572
573
574
575
576
577
578
579
580
581
582
583
584
585
586
587
588
589
590
591
592
593
594
595
596
597
598
599
600
601
602
603
604
605
606
607
608
609
610
611
612
613
614
615
616
617
618
619
620
621
622
623
624
625
626
627
628
629
630
631
632
633
634
635
636
637
638
639
640
641
642
643
644
645
646
647
648
649
650
651
652
653
654
655
656
657
658
659
660
661
662
663
664
665
666
667
668
669
670
671
672
673
674
675
676
677
678
679
680
681
682
683
684
685
686
687
688
689
690
691
692
693
694
695
696
697
698
699
700
701
702
703
704
705
706
707
708
709
710
711
712
713
714
715
716
717
718
719
720
721
722
723
724
725
726
727
728
729
730
731
732
733
734
735
736
737
738
739
740
741
742
743
744
745
746
747
748
749
750
751
752
753
754
755
756
757
758
759
760
761
762
763
764
765
766
767
768
769
770
771
772
773
774
775
776
777
778
779
780
781
782
783
784
785
786
787
788
789
790
791
792
793
794
795
796
797
798
799
800
801
802
803
804
805
806
807
808
809
810
811
812
813
814
815
816
817
818
819
820
821
822
823
824
825
826
827
828
829
830
831
832
833
834
835
836
837
838
839
840
841
842
843
844
845
846
847
848
849
850
851
852
853
854
855
856
857
858
859
860
861
862
863
864
865
866
867
868
869
870
871
872
873
874
875
876
877
878
879
880
881
882
883
884
885
886
887
888
889
890
891
892
893
894
895
896
897
898
899
900
901
902
903
904
905
906
907
908
909
910
911
912
913
914
915
916
917
918
919
920
921
922
923
924
925
926
927
928
929
930
931
932
933
934
935
936
937
938
939
940
941
942
943
944
945
946
947
948
949
950
951
952
953
954
955
956
957
958
959
960
961
962
963
964
965
966
967
968
969
970
971
972
973
974
975
976
977
978
979
980
981
982
983
984
985
986
987
988
989
990
991
992
993
994
995
996
997
998
999
1000

Sancti regis papae quas in huiusmodi regna
quodam domini huiusmodi iuris huiusmodi
Salutem medietatem omnium huiusmodi
Re x m d m d c c x x i i j r o g e t q
apponi huiusmodi

9. Agraïments

La realització final d'aquest treball no hauria estat possible sense una sèrie de persones que m'han ajudat a completar-lo.

- Primerament vull agrair a la meva família totes les informacions que m'han ajudat a aconseguir i la motivació que he rebut en els moments més difícils del treball.
- Vull donar les gràcies a la Secretaria Municipal de Cervià de Ter, la senyora Glòria Masó Serra, per l'ajuda que em va donar en la realització de l'arbre genealògic i per tota la informació/ensenyança que he après sobre la recerca d'arxius
- També vull agrair a l'Oriol Martínez, la Maria Pilar Prat, la Roser Adroher i la Sílvia Mancebo l'ajuda que em van donar durant la traducció del document en llatí.
- Per últim vull agrair a la meva tutora, la (nom tutora) , tot el suport que m'ha donat en aquesta investigació històrica, primerament guiant-me sobre com fer el treball i en segon lloc totes les hores de dedicació i feina que comporta realitzar les correccions de les diferents versions del treball.